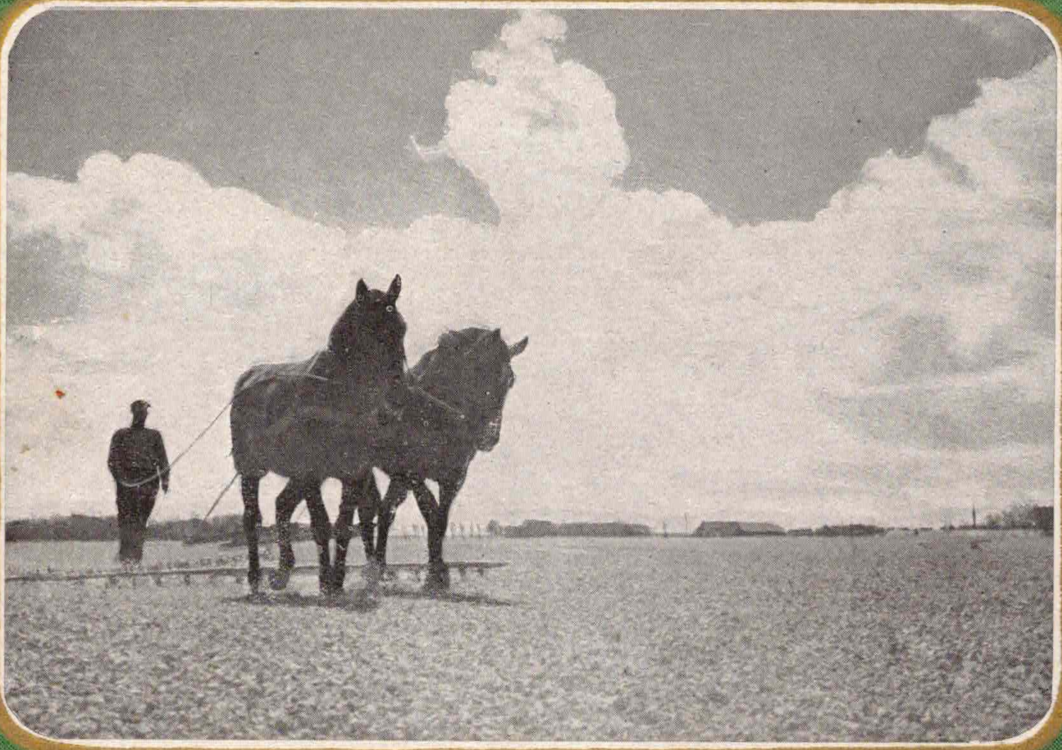

Ontwakend Volk

HERFSTMAAND 1943

ONTWAKEND VOLK

MAANDBLAD VOOR DE VORMING VAN DEN NEDERLANDSCHEN GEEST

Hoofdopsteller: H. C. Nije, Utrecht
Opstellers: J. A. Boreel de Mauregnault. E. Steenhuysen. P. Beekman
Redactie-adres: Utrecht, Maliebaan 41

●

Voor administratieve correspondentie: • Oude Gracht 172-176 • Telefoon 11851/11852 • Giro 207915 • Abonnementsprijs f 3.00 per jaar

Uitgave van Nenasu • Utrecht

INHOUD

Het woord van den Leider 1
Het nieuwe levensgevoel, door J. C. Nachenius 2
De mensch van heden, door Dr. H. H. Diephuis 4
Roosevelt de vader van dezen oorlog, door W. A. Zeylstra 7
Twee Nederlandsche schilders, door P. Beekman 10
Idealisme—Realisme, door J. H. L. de Bruin 12
De boerin van Rokkanje, gedicht door G. E. Monsees—v. d. Veen. 13
De schermsport in Nederland, door J. C. Paape 14
Het briefje, schets door M. L. van Breen 15
De kracht der overtuiging, door G. Chr. Povel 18
Boekbespreking 19

Ontwerp omslag Peter Beekman.
Foto omslag Ir. Heemskerk Düker.

C.N.F. Hasewinkel

Het woord van den Leider

De Beweging blijft natuurlijk staan.
Vast en ongeschokt, vol vertrouwen
in de overwinning, die komt.

De Leider in Vova van 30 Hooimaand 1943

Met ingang van 1 Oogstmaand 1943 benoemde de Leider kameraad J. C. Nachenius tot Hoofd van de Afdeeling Theoretische Vorming. Voor onze lezers is kam. Nachenius geen onbekende.

Het nieuwe levensgevoel

Er zijn menschen, die zich voorstellen dat een ras begint met één menschenpaar; dat het Noordras dus terug te brengen zou zijn op het eerste paar menschen dat dan van het Noordras zou zijn. Wanneer wij daar even over doordenken, begrijpen wij hoe onmogelijk zooiets is.
Waar komt dat paar dan zoo ineens vandaan? En hoe heeft zich dat voortgeplant? Broers en Zusters? Wij voelen wel, zoo moeten wij ons dat niet voorstellen.
Wij weten dat het optreden van sprongveranderingen, mutaties, in het erfgoed, in den erfelijken aanleg mede de voorwaarde voor rasvorming is. Wij weten niet wat de oorzaken van deze mutaties zijn, al kunnen wij ze ook wel kunstmatig opwekken door prikkels (zooals b.v. bestralingen).
Wij weten ook dat bepaalde mutaties tegelijk of tenminste bij herhaling kunnen optreden. Zoo is de roode beuk door een mutatie ontstaan. Doch niet op één plaats en slechts één maal, maar op verschillende plaatsen in Zwitserland en Zuid-Duitschland. Dus ook de roode beuk stamt niet van één voorouder. En die verschilt nog maar in geringe mate van den gewonen beuk.
Denk nu echter aan een ras als het Noordras, dat in zoo oneindig veel dingen verschilt van andere rassen. Dat kan niet zoo ineens, door enkele mutaties ontstaan en dan zuiver blijven. Integendeel; daar moeten bevolkingen zijn geweest, waarin mutaties voorkwamen, die in de gegeven omstandigheden de instandhouding en voortplanting bevorderden en daarom de overhand kregen.
Wij weten bovendien ook, dat deze bevolkingen meervormig waren, of anders gezegd, geen ver doorgefokt zuiver ras waren.
Uit deze veelvormigheid en de optredende mutaties, kan nu de natuur uitkiezen als het ware, of zooals wij dat noemen selecteeren, ziften. Het uitgezifte type werd meer en meer één en zoo stellen wij het tot stand komen van ras voor, ook van ons ras, het Noordras, dat uitgezift is geworden in den laatsten IJstijd en daarna, en dat dan gevormd is, wanneer de Jongsteentijd aanvangt.

Zoo gaat de natuur te werk.
Wij kunnen dit waarnemen, of opmaken uit allerlei gegevens, wij kunnen inzien dat het zoo gaat. Maar daarmee doorgronden wij deze wonderen der

schepping natuurlijk allerminst. Toch verrijkt het ons, wanneer wij tot inzicht in de Natuur komen, het brengt ons ook tot natuurverbondenheid.

Is het op het gebied van het geestelijk leven niet evenzoo? De vergelijking gaat natuurlijk slechts op bepaalde punten op en verder niet; maar wij zien ook hier ten slotte diezelfde Natuur aan het werk, en het is goed dat in te zien. Ik bedoel het volgende:
De tijd die opging in menschheidsidealen, die allereerst keek naar „het algemeen menschelijke", die meende dat alle menschen gelijk waren, niet alleen „voor God", maar in wezen inderdaad gelijk, als ze maar onder gelijke invloeden stonden — deze tijd liep ten einde.
In het Germaansche gebied van Europa ontwaakte iets dat aan deze voorstellingen tegengesteld was: rasbewustzijn. Het was niet één man die dat ontdekte en uitwerkte en verkondigde. Dan zou niemand geluisterd hebben. Neen, op vele plaatsen ontwaakte dit bewustzijn. Mannen van den meest uiteenloopenden aanleg, dichters, denkers, mannen van wetenschap, hielden zich op de meest verschillende wijze daarmee bezig. Er werden wetten van het Leven ontdekt (de wetten van Mendel). Die waren 35 jaar eerder ook al ontdekt, maar hadden geen aandacht getrokken. Nu werd dat echter anders. De Nederlander De Vries ontdekte ze geheel zelfstandig en de Engelschman H. S. Chamberlain verdiepte er zich in en zou over de grondslagen van onze kultuur schrijven en ras als het grond-element zien. Twee Duitsche geleerden ontdekten het eveneens, onafhankelijk van elkaar, en de onderzoekingen namen een grooten omvang.
Maar niet alleen wetenschappelijke onderzoekingen. Allerwege begon men de beteekenis van ras te begrijpen en begon men zijn ras te beleven. Geschiedenis, kunst, volksleven, kortom alles begon men vanuit het nieuwe inzicht en het nieuwe beleven te onderzoeken en zoo groeide allerwege die voorstelling van het leven, die niet meer uitging van de „gelijkheid aller menschen", maar juist van de ongelijkheid der menschen, eèn ongelijkheid die wij het allereerst zien aan de rassen, die dan ook niet alleen verschillen in lichaamsbouw, maar in heel hun wezen.
Zoo zien wij een nieuw gevoel, een nieuwen kijk op het leven, in de Germaansche wereld ontstaan, iets dat niet door een enkeling werd uitgedacht, maar waar tientallen jaren steeds meerderen aan werkten, iets dat waarlijk groeide, zonder dat wij recht weten vanwaar en hoe, zooals alles in de Natuur. Wij zien het gebeuren, het gebeurt *in* ons en wij willen het begrijpen.
Dan tracht de wetenschap tot dit begrijpen te komen en zegt: *Ras*. Met dit woord begrijpen wij ook veel en de Natuur openbaart ons veel, nu wij dezen sleutel hebben gevonden. Maar tegelijkertijd dat zij ons inzicht schenkt, opent zij deuren naar verre verschieten, waar nieuwe problemen liggen. De sceptische geest is dan geneigd alles „problematisch" te vinden. Wij echter niet, want hoevelen de problemen ook zijn, en hoevele nieuwe er opduiken, met dat woordje „ras" drukken wij toch iets uit, wat voor ons een groot en nieuw *beleven* is geworden, iets dat ons stuwt en kracht geeft en onzen scheppingsdrang voedt: een groote werkelijkheid.

J. C. NACHENIUS

Dr. H. H. Diephuis

De mensch van heden

I.

De algemeene geestelijke verslapping in onze dagen, het steriele negativisme ten opzichte van de om daden roepende dynamiek der huidige revolutionnaire stroomingen, de roddelzucht, de cultus van den zwarten handel en deszelfs martelaren, zij zijn slechts symptomen van de geestelijke gesteldheid van den mensch van heden. Wat ook verbeteringen op alle gebied tot stand gebracht hebben, de mensch zelf is hoe langer hoe dieper in een armoede, een leegte van geest verzeild als zelden tevoren. Wat er ook aan moeilijkheden ontstaan zijn, het grootste probleem is de mensch zelf, en daarmede het bestaan en de ordening van de menschheid En nu mag men trachten deze leegte aan te vullen met „geestelijke herbewapening", met lijvige bijlagen onzer dagbladen vol hoogstaande kultureele artikelen, met series boekwerken over de edele Nederlandsche schilderkunst, met fraaie herdrukken van de paarlen onzer letterkunde, de honger blijft en hij wordt er slechts grooter door. Inderdaad hebben dus de verkondigers van de leus „vrijheid, gelijkheid" over een breed front succès gehad: „bandeloosheid en chaos" bestaan alom in de gedachten onzer medemenschen. Nergens vinden zij meer houvast, niets is er nog, wat hen bindt en bezielt. En Juda kon zich gereedmaken zijn slag te slaan: het doel was bijna bereikt.

De gang der geschiedenis heeft het hun gemakkelijk gemaakt. De erfenis die de 20ste eeuw van haar voorgangster kreeg, schonk haar twee onopgeloste problemen: het *probleem van de massa-bevolking* en het *probleem van de technificeering.*

Europa telde in 1800 nog geen 200 millioen inwoners, thans meer dan 500 millioen.. In Nederland was de bevolkingstoename nog sterker: van 2 ½ millioen in 1829 tot 9 millioen in 1942. De gemiddelde bevolkingsdichtheid is in Europa 46 inwoners per km², in ons land 268, in Drenthe 93, in Noord-Holland 572, in Zuid-Holland 1471. Dit beteekent, dat het gros van de bevolking zich ophoopt in de groote steden, waar voor ieder hoogstens een paar vierkante meters grond en enkele kubieke meters lucht ten gebruike staan. En dat houdt weer in, dat in zoo'n asfaltbeschaving alle gevoel van verbondenheid met den bodem en van de menschen onderling stelselmatig gebroken wordt, terwijl de materieele, de technische kultuur er de toppen van zijn hoogste glorie bereikt. En dat de dierentuin er voor zorgen moet, dat het stadskind leert, hoe een doodgewone koe, schaap of geit er uitziet.

In wisselwerking met het ontstaan der massa's staat de vooruitgang der techniek. Zonder haar zou de massa niet gevoed en gekleed kunnen worden. Thans stelt de machine voor de verzorging van één mensch 16 menschenkrachten ter beschikking. Wij kunnen dus niet meer buiten haar. Een terugkeer tot het stadium van den in de vrije natuur levenden enkeling, zooals vroegere eeuwen soms droomden, bestaat niet voor de massa. Zij is meer dan ooit aangewezen op samen-leving, en zij kan dat met behulp van de techniek. Daartegenover staat echter, dat die samenleving dusdanig aan de technische voortbrenging is geketend, dat deze haar hoe langer hoe meer beheerscht, in plaats van andersom. Het tempo van het productie-proces, opgejaagd door den nood der massa's, sleept een ieder mee in de draaikolk van onrust en onzekerheid. En, uiterlijk, werd door de machine een mensch-onwaardige verdeeling der aardsche goederen teweeggebracht, die sedert 100 jaren reeds geheele bevolkingsgroepen in diepste ellende stortte, en thans de gansche Westersche wereld daarmede bedreigt. Zal het ons nog lukken, haar op het laatste moment onzen wil op te leggen?

Het is de hoogste tijd: Rusland en Amerika zijn er, ieder op eigen wijze, de beste voorbeelden van. In geen van beide landen heeft de massa deel aan de zegeningen van een tot het uiterste doorgevoerde techniek. Arbeidsvreugde en arbeidsverheffing zijn er vrijwel onbekend. In de Sovjet-republiek leidde dit tot vernietiging van het laatse restje kultuur, in de Amerikaansche democratie kwam het, ondanks den aankoop van Rembrandts en Titiaans en het na-bouwen van Grieksche tempels, nimmer tot een tastbaren vorm van hoogere beschaafdheid. Want in beide werd elke volksche kultuuruiting belachelijk gemaakt, omdat de massa het waardevolle ervan niet begrijpen mocht.

Europa heeft thans de taak het vraagstuk van de ordening en het bestaan zijner massabevolking op te lossen. Hier werd dit bijzonder acuut, sinds het Continent na den vorigen wereldoorlog zijn positie in de wereld verloor. Een oplossing langs economisch-technischen weg alléén zal hier geen uitkomst brengen. Eerst dàn zal er een uitweg zijn, indien een regeeringsvorm zich weet door te zetten, die de massa's kan opvoeden, die haar een ideaal weet te geven en haar door dit ideaal onderling weet te binden. Het is niet zoozeer de technische verzorging, als wel juist de *geestelijke opvoeding der massa*, die sedert de 19e eeuw deels volkomen verwaarloosd, deels in verkeerde banen geleid is. Het probleem der massa is er een van geestelijken aard.

Want hoe is het met den mensch van heden gesteld? Welk beeld geeft een analyse van onzen tijd? Laten we eens lezen, wat de Nederlandsche kultuurhistoricus Huizinga daarover zegt. Hij begint zijn „In de schaduwen van morgen", waarin hij alle professorale objectiviteit vergat teneinde de voosheid van de grondslagen van het nationaal-socialisme te kunnen aantoonen, met de volgende woorden: „Wij leven in een bezeten wereld". „Alom de twijfel aan de hechtheid van het maatschappelijk bestel, waarin wij leven, een vage angst voor de naaste toekomst, gevoelens van daling en ondergang der beschaving". „De dreunende machine van dezen geweldigen tijd schijnt op het punt om vast te loopen". En wij begrijpen het anders dan hij, als hij uitroept: „Zal deze beschaving gered worden, zal zij niet verzinken in eeuwen van barbarie, maar met behoud van de hoogste waarden, die haar erfgoed zijn, overgaan tot nieuwer en vaster staat, dan is het wel noodig, dat de nu levenden zich terdege rekenschap geven, *hoever het bederf, dat haar bedreigt, is voortgeschreden*". Dezen toon treffen wij aan in de geheele literatuur over dit onderwerp.

Niets geeft nog vastheid in het leven, noch een godsdienstig noch een politiek ideaal. De mensch tast rond in een leegte, hij weet met zichzelf geen raad. Alles is voos en kleurloos. Hij kent zichzelf niet, zooals hij nauwelijks zijn eigen buren in de straat kent. Toch acht hij zichzelf niet ongelukkig, want hij doet „alsof"; hij doet, alsof de hooge waarden nog als absoluut gelden, alsof techniek en wetenschap hem nog in geestdrift brengen. Innerlijk blijft hij er volmaakt onverschillig voor. „We zweven in de ruimte, sedert ons leven „*alsof*" is geworden, niet meer gedragen wordt door een behoorlijke wereldbeschouwing" (Fr. Matzke, De jeugd getuigt: zoo zijn wij! 1932, blz. 97). Losgeslagen van de bindende idee der gemeenschap, van kerk en staat, zwevend, heeft hij allang *geen eigen meening meer.* Daar zorgt „De Telegraaf" of „De Standaard" voor. Die vertelt hem precies, hoe hij over elk politiek gebeuren dient te denken. „Als er nù maar een krant was, die je zei, hoe het eigenlijk is", zeggen onze antimenschen. En „eigenlijk" hebben ze gelijk. Want wat was het prettig, als een Dr. Ritter je voor de radio vertelde, welk boek je lezen „moest", en de heer Max Tak, welke jazzdeunen de beste waren. En heel Nederland zingt op bruiloften en partijen: „Jarig Jetje". Allemaal door de radio! Huizinga wijdt aan deze ‚verzwakking van het oordeel' en aan de ‚daling van de kritische behoefte' aparte hoofdstukken. Het gebrek aan scheppingsdrang en de onderdrukking van het volkseigene doen aan de zelfstandigheid van oordeel sterken afbreuk. De mechanische massaverstrooiing van film en radio-reportage, de moderne publiciteit en het algemeen onderwijs verhoogen niet het niveau der kultuur, maar brengen verschijnselen van ontaarding en verzwakking met zich. — Als je wilt weten, welke kleeren je dragen moet, kijk je maar naar je buurman. We willen allemaal ‚zoo'n hoed' of ‚zoo'n jas', als ‚die of die' draagt Iedereen neemt een plus-fours of een windjacket (let op de vreemde namen!). De mode is uniform, universeel. Desgelijks onze huizen, onze meubileering.

Woonmachines met „gezellige zitjes", met òf stalen òf Gotische meubels. Lang, rond tafeltje, met „luie stoelen" Aan de wand één ets, waarvan niemand de bedoeling begrijpt. Wat is namelijk het geval bij dit laatste?

De kunst is alle eeuwen door de exponent van den tijdgeest. In haar komt tot uitdrukking, wat in een bepaalde periode in de menschenharten leeft. Zoo is zij in het heden eenerzijds niet aan de nivelleering, de geestelijke „gelijkschakeling" ontkomen. Alles wat ingewikkeld en problematisch is, wordt geweerd. De architectuur, de plastieken, de literaire producten moeten van gedachten, die de hoogste waarden symboliseeren, gespeend zijn, willen zij algemeen aanvaard worden. Ter anderer zijde wordt in dit bij uitstek intellectualistische tijdvak hoogelijk gewaardeerd, wat verstandelijk scherp doordacht is. Deze *overschatting van het verstand* bracht ons de bridge-woede, de kruiswoordraadsels, in de kunst de bouwsels van glas en staal, de „rare" beelden en reliefs aan openbare gebouwen en bruggen, de psychologische romans met de fijn uitgerafelde levens van zielszieken, die weliswaar het verstand, maar nooit het hart bevredigen.

Dat laatste wordt ook niet verlangd. Het leven is koel, nuchter, zakelijk, reëel. Niet het persoonlijke staat op den voorgrond, maar juist het *onpersoonlijke.* De meisjes van de groote warenhuizen moeten eenzelfde cliché-glimlach aanleeren. Kapsel, schmink en lippenstift leveren het zoo begeerde cliché-uiterlijk op. Deze vervlakking vreet steeds dieper. De natuur wordt niet meer om haarszelfswil gewaardeerd, maar slechts om daarin van de

auto, de ski's en van het zonnebaden te genieten. Vreugde wordt verward met plezier, liefde wijkt voor sexualiteit. Deze 'generatie zonder sentiment' is in den omgang correct, maar verbergt zijn gevoelens. Men geneert zich in den bioscoop zijn tranen te laten merken, de wedstrijd-winnaar mag onder de ovaties niet uitgeput schijnen, maar moet frisch en vroolijk rondkijken. En 's avonds zitten we niet om het warme licht van een groote lamp, maar in het gedempte schijnsel van kleine schemerlampjes. Dit alles leidt tot het groote *zelfbedrog* van onzen tijd: zij meent de harde werkelijkheid te kennen, maar ervaart haar niet; zij meent uit een bepaalde idee te leven, maar zij doodt onbewust het scheppende. Het kunst-volle wordt het kunstmatige. Achter het masker der onpersoonlijkheid ligt geen diepere inhoud, geen stuwende dynamiek verborgen, terwijl die daar juist wel verondersteld wordt. Zoo werd vrijheid tot bandeloosheid, onpersoonlijkheid tot banaliteit.

De mensch van heden is *de eenzame mensch*. Hij leeft bij het oogenblik, iets diepers kan hem niet vasthouden. Machtige gebeurtenissen, als de val van Singapore, van Tobroek, van Sebastopol zijn we snel vergeten. Na elk record kijken we alweer uit naar het volgende. De mensch van heden leeft niet: hij wordt geleefd. Daarom is hij innerlijk volkomen alleenstaand, naakt en onbeschut.
En wat doet de mensch, om dan zichzelf niet te ontmoeten? Want dat is het ergste: dan grijpt hem tusschen al die kilheid de angst voor het leven aan, dan overvalt hem moedeloosheid, dan ziet hij het leven zonder uitzicht. Derhalve moet de radio den ganschen dag afleiding geven, hij leest bij voorkeur „dikke" romans en detective-verhalen, hij waardeert non-stop-revue's, bonte dinsdagavondtreinen, of hij bergt zich op in den bioscoop met zijn probleemlooze rolprenten. Ook is er nog het danslokaal met zijn tetterende, gierende jazz, die alle stilte verdrijft en elk behoorlijk gesprek onmogelijk maakt. Als iets den modernen tijd goed weergeeft, dan is het wel de schrille schreeuw van den saxofoon en het monotone rhythme van het slagwerk.
Zoo begrijpen we dat de psycholoog Jaspers (Psychologie der Weltanschauungen) een type mensch definieert als den „*nihilistisch-chaotischen*" *mensch*, voor wien niet meer geldt wat eens onaantastbare waarden waren. Dit type pronkt graag met wat hij ergens opvangt, maar is morgen vergeten, wat hij vandaag beweert. Schaamtegevoel in zijn gedachteleven kent hij niet. „Temidden van goedgeloovige, welmeenende, blinde of zenuwzieke menschen doet hij zich gewichtig voor". Herkent U den roddelaar? En Jaensch beschrijft een variant van dit soort als „ontbindingstype" (Der Gegentypus). Zij kunnen niet „met overtuiging en heilig vuur 'ja' zeggen, want zij kunnen niet meer uit het diepst van hun instinct kiezen tusschen goed en kwaad. Alles zijn zij eerder (en liever) dan idealist en martelaar". „Zij kunnen zich niet één voelen, op leven en dood verbonden, met een roeping of met geestverwanten, met gemeenschappelijke strijders of met hun volk. Integendeel, zij achten zulk een verbondenheid onverstandig of onwijs. Zij werken derhalve ook 'ontbindend' op de omgeving" (Hylkema, Ras en toekomst, 311).
De mensch, en zijn kultuur schept niet voor de toekomst, maar voor het heden. Dat is het *statische* karakter van onzen tijd, dat we overal terugvinden: in de sportrecords, de kunst, den dans, het ballet, in de jazz-muziek. Steeds keert de tweemaat, de machine-maat terug: / \ (Broder Christiansen). Onze tijd „markeert den pas". Steeds sneller gaat deze pas, en vergt het uiterste van den mensch, maar vooruitkomen doet hij niet.
Het is merkwaardig dat, als in de dagen van Diderot en d'Alembert, in deze tijdswende ook de wetenschap overgaat tot het geven van lijvige samenvattingen, die slechts haar eigen super-rationalisme en disharmonie kunnen aantoonen. Want zij geeft haar resultaten niet in organischen samenhang, maar in den vorm van encyclopaedieën: in de laatste tien jaren verschenen in nieuwe gedaante die van Oosthoek en van Winkler Prins, verder de Christelijke en de Katholieke Encyclopaedie, en Het Nieuwe Zoeklicht. Daarnaast komt b.v. „Scientia, Handboek voor wetenschap, kunst en godsdienst", dat een synthese beoogt. De toekomst zal leeren, of deze en dergelijke samenvattingen ook voor het komend geslacht van nut zijn, of dat ze slechts een afsluiting van een voorgaand tijdperk beteekenen.

(Wordt vervolgd).

Banden

voor den jaargang van Ontwakend Volk

De administratie van Ontwakend Volk deelt mede; Voor degenen, die hun jaargang van Ontwakend Volk wenschen in te binden stelt Nenasu een band ter beschikking.

PRIJS f 1.25

*

Men richte zijn bestellingen aan de

ADMINISTRATIE VAN ONTWAKEND VOLK

Oude Gracht 172-176, Utrecht

W. A. ZEYLSTRA

ROOSEVELT

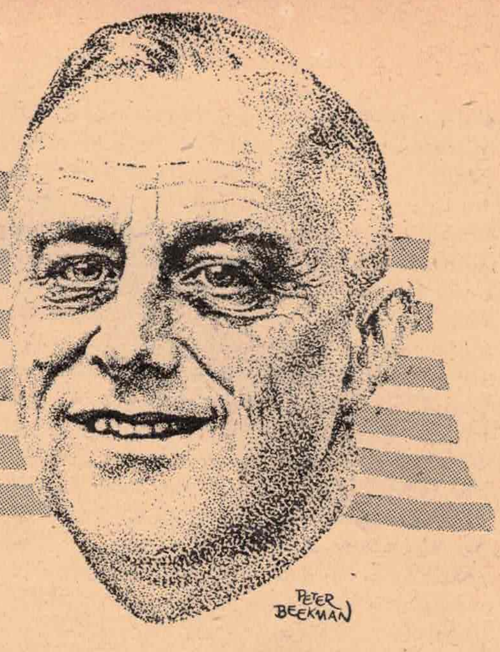

de vader van dezen oorlog

Franklin Delano Roosevelt is de vader van dezen oorlog.
Dit kernachtige gezegde is afkomstig van gezant Dr. Schmidt, den leider der persafdeeling van het Duitsche Rijksministerie van buitenlandsche zaken. Inderdaad, Roosevelts groote schuld aan het oneindige, matelooze leed, dat nu reeds jaren lang over talrijke onschuldige volken wordt gebracht, kan nooit breed genoeg worden uitgemeten. Hij is niet alleen een der hoofdschuldigen aan het ontketenen van het gewapend conflict, doch hij is tevens mede verantwoordelijk voor de voortdurende uitbreiding ervan, welke de mogendheden van het Pact van Drie juist uit alle macht hebben trachten te voorkomen.
De kortelings door de archiefcommissie van het Rijksministerie uitgegeven documentenverzameling, waarvan ook de Nederlandsche pers de meest karakteristieke uittreksels heeft gepubliceerd, bevestigt dit wederom ten volle. Deze, den Duitschers in handen gevallen stukken, behelzen rapporten van meerendeels te Washington geaccrediteerde Fransche, Belgische en Poolsche diplomaten aan hun regeeringen in het tijdvak Januari 1934—Februari 1940. Ze hebben betrekking op gesprekken met den president en diens naaste medewerkers, o.a. den minister Cordell Hull, hun woede-uitbarstingen tegen de zg. dictatoren en hun stelselmatig drijven naar den oorlog, waarin zij door ophitsing, aanmoediging, steunbeloften en intriges een gansche reeks volken, groote en kleine, op de meest gewetenlooze wijze hebben weten te storten.
Wat te zeggen van een staatshoofd, dat in vollen vredestijd (11 Juni 1938) in een gesprek met den Franschen ambassadeur een bokshouding aanneemt om duidelijk te maken, „dat men zóó met de totalitaire staten moet praten" (document nr. 6)? En wat te zeggen van een minister (Cordell Hull), die in 1939 op de conferentie van Lima Hitler en Mussolini uitmaakt voor al wat leelijk is (document nr. 16)?
Roosevelts onbekookte haat tegen alles, wat naar zijn eigengereide opvatting niet „democratisch" is, is bij dezen lichamelijk in hooge mate gebrekkigen man uitgegroeid tot een waar complex. Het is een oude waarheid, dat men het meest diegenen haat, tegenover wie men zich heeft geblameerd. En evenzeer is het waar, dat, gelijk Chesterton eens heeft gezegd, de menschen vooral diegenen haten, die hun hun minderwaardigheid doen gevoelen. Welnu, Roosevelt heeft zich, reeds lang voor het heillooze jaar 1939, onsterfelijk geblameerd tegenover de leidende figuren van het nieuwe Europa; zijn minderwaardigheid stond toen reeds historisch vast.
Als staatsman was Roosevelt reeds in vredestijd een in het oog vallende mislukking. Hij, de president der U.S.A., wist zelfs met de vredesproblemen — inzonderheid met het werkloosheidsvraagstuk — niet eens raad. Zijn „democratie" is in feite een dictatuur der uitbuiting, waarbij onder een bedriegelijk masker van democratische vrijheid een kleine clique van hoogstens 4% big business-families de overige 96% in onbeperkte economische slavernij houdt. Des presidenten binnenlandsche economische hervormingen, belichaamd in zijn New Deal, strandden op het ongebreidelde egoïsme der onverbeterlijke plutocraten, en zijn sociale hervormingen werden stuk voor stuk door het hooggerechtshof ongrondwettig verklaard. In zijn groote rede van 11 December 1941, waarin hij zich uitvoerig bezighield met de prestaties van dezen bemoeizieken wereldverbeteraar, verklaarde de Führer letterlijk: „In Europeesche staten zou zijn carrière stellig geëindigd zijn voor een staatsgerechtshof wegens opzettelijke verkwisting van het nationale vermogen. Voor een burgerlijke rechtbank gedaagd, zou hem echter wegens fraude de gevangenisstraf niet ontgaan zijn".
De in de jongste documentenpublicatie vermelde Poolsche ambassadeur Potocki heeft erop gewezen, hoezeer Roosevelt een ineenstorting van zijn gansche economische kaartenhuis vreesde en derhalve van lieverlede in de buitenlandsche politiek vluchtte. Het klas-

sieke middel van hen, die geen anderen uitweg meer weten! Zijn politiek was er een van onderdrukking, afpersing, overheersching en onderwerping en van varen onder de valsche vlag van wat hij vrijheid en democratie geliefde te noemen. Inzonderheid de talrijke door Washington geknevelde Centraal- en Zuidamerikaansche republieken weten daarover mee te praten.

De joodsch-vermaagschapte Roosevelt is het werktuig van het internationale jodendom en deszelfs maçonnieke vertakkingen. Terwijl voor den vroegeren president Benjamin Franklin (1706—1790) de jood reeds Staatsvijand nr. 1 was, plaatst Roosevelt hem op een voetstuk midden in de natie. Volgens een statistiek in de American Publicist Economist, dus een hoogst onverwachte bron, beheerschen in de U.S.A. de joden 87% der zware industrie, 97% der pers, 90% van den export en 98% der textielproductie. Zoover is het onder het 10-jarig presidentschap van Roosevelt gekomen! Evenals zijn voorganger Woodrow Wilson, doch in veel sterkere mate, is hij omringd door joodsche raadgevers en financiers, die allen bezeten zijn door een brandenden haat tegen het nieuwe Duitschland, welks succesrijke economische en sociale politiek zij vreesden omdat die vroeg of laat de oogen der door hen geknechte millioenenmassa's zou kunnen openen voor de ware oorzaken hunner ellende.

Uitermate leerzaam is het rapport van Potocki (document nr. 6) aan zijn superieuren over een gesprek met Hull. Hij doet hierin een boekje open over den ongehoord krachtigen druk der joden op Roosevelt en zijn ministerie van buitenlandsche zaken. Reeds in 1938 kweekten de joden een haatstemming zonder weerga, die de wereld in den oorlog moest storten en een algemeene catastrophe moest veroorzaken. Dit vaderlandslooze journaille splitste de wereld in twee groote blocs: het „fascistische" en het „democratische". Zij gooiden, zegt Potocki, democratie en communisme in één pot en hun haat voerde tot razernij. Uit gesprekken met joodsche journalisten vernam hij, dat de oorlog onvermijdelijk was! „In de propaganda bedient dit internationale jodendom zich van alle middelen door alles uit te schakelen, wat tegen de tendenz is van eenigerlei consolideering of samenwerking tusschen de staten", aldus de Poolsche diplomaat.

Met Roosevelts buitenlandsche politiek ging het van kwaad tot erger. Terwijl zijn pers, misbruik makend van de goedgeloovigheid der massa, een doortrapt sluwe propaganda voerde tegen de totalitaire staten, sloeg de president, in woord en geschrift bijgestaan door zijn politiseerende echtgenoote, een steeds scherper koers in, waarvan zijn beruchte „quarantaine-"rede (1937) de feitelijke inleiding vormde. Hij saboteerde den wereldvrede na München (1938) openlijk, zonder zelfs den schijn op te houden, vergrootte de tegenstellingen in de wereldpolitiek en hitste de Europeesche mogendheden tegen de autoritaire staten op. De U.S.A. gleden in snel tempo weg uit de officieele neutraliteit, die feitelijk nooit anders dan een verzinsel was geweest. De later buiten werking gestelde neutraliteitswet was slechts een wassen neus en de wonderlijke leen- en pachtwet, die van Amerika het „arsenaal der democratieën" moest maken, werd meer en meer het middel om Washingtons steunpuntenhonger op anderer kosten te bevredigen en over de gansche wereld een netwerk van bases te spannen.

Het uitbreken van den oorlog in 1939 was het resultaat van Roosevelts listige kuiperijen en die van zijn buitenlandsche diplomaten, die in dezen oorlog de eenige werkelijke „vijfde colonne" vormen. Na de snelle ineenstorting van Frankrijk in 1940 was men in de Vereenigde Staten een oogenblik sprakeloos

TREFFENDE GELIJKENIS. LINKS: WILSON, DE BEDRIEGER UIT DEN WERELDOORLOG. RECHTS: ROOSEVELT DE SCHULDIGE AAN DEZEN OORLOG

foto: archief

van verbazing, doch toen werd fluks het roer omgegooid: geheel Amerika heette eensklaps „bedreigd", en deze waanvoorstelling werd voor Roosevelt een vrijbrief om een onverklaarden oorlog te gaan voeren tegen de vaderlanden van het gros zijner meerendeels uit Europa stammende onderdanen. Na den wapenstilstand van Compiègne hitste hij Frankrijk op tot voortzetting van den strijd tegen Duitschland, hij steunde Engeland steeds onverbloemder, intrigeerde op den Balkan (kolonel Donovan) en vergreep zich aan de saldi en overzeesche bezittingen der oorlogvoerende en bezette Europeesche staten, met dezelfde onbeschaamde vrijmoedigheid als waarmede hij thans, als een tweede Shylock, het Britsche imperium ten bate van het dollar-imperialisme helpt liquideeren.

Sinds 1939 heeft Roosevelt, wiens land toen reeds 163 grootere en kleinere oorlogen achter den rug had, een waren Marathonloop met den oorlog gehouden. De patrouillediensten der Amerikaansche vloot ten behoeve van de Britsche, zijn beruchte „schietbevelen" tegen de Duitsche schepen, zijn openlijke hulp aan de Sovjets, zijn provocaties tegen Japan, al deze daden werpen een fel licht op zijn consequente oorlogspolitiek. Einde 1941 trokken eerst Japan en kort daarop Duitschland de consequentie en bezegelden metterdaad den latenten oorlogstoestand.

Op den dag van Pearl Harbor, waar zijn gansche slagvloot in den Pacific buiten gevecht werd gesteld, hàd Roosevelt dus den oorlog, waar hij zoozeer naar had gestreefd. Dat hij zich voor den derden keer had doen verkiezen op de plechtige belofte, dat hij zijn land er buiten zou houden, deed blijkbaar minder ter zake. Zijn streven naar de wereldheerschappij onder bedriegelijke leuzen en met volledige uitschakeling van het Engelsche Empire, welks premier zich sinds Marokko (1942) „zijn ijverigen adjudant"(!) noemt, wordt hoe langer hoe duidelijker. Hij en de slavenhouder Stalin, wien Amerika bij diens worsteling tegen de Europeesche legioenen materieele hulp verleent, hebben elkaar gevonden. Beiden koesterden sinds lang het eerzuchtige streven om, als het oogenblik dáár zou zijn, als laatsten in de rij den doorslag te geven. Getweeën zijn zij vereenigd in hun mateloozen haat tegen Europa, welks eenheid onder de krachtige leiding van mannen van formaat zij vreezen en waarnaar zij thans de schennende hand uitstrekken. Tegen deze buiten-Europeesche belagers onzer kultuur heeft gansch ons continent zich ten strijde gegord en voert het den totalen oorlog.

Het gaat dit keer om niets meer of minder dan het voortbestaan van ons Avondland en alles wat het leven waard maakt geleefd te worden. In dezen strijd op leven en dood zullen de Europeesche volkeren onder de bezielende leiding van den Führer tot het uiterste strijden; het kostbaarste staat op het spel. Dit alles is het werk van dezen eenen man, die

foto: archief.

ROOSEVELT VERKONDIGT ZIJN BERUCHTE 9 PUNTEN

een mislukking werd in zijn eigen kultuurloos land met een nawijsbare geschiedenis van hoogstens . . . 150 jaar, van dezen staatsman, die, niet bij machte binnen eigen grenzen orde op zijn zaken te stellen, in koel overleg, geholpen door zijn joodsch-plutobolsjewistische clique, de wereld in den verschrikkelijksten aller oorlogen stortte, opdat Amerika „nog beter" zou kunnen leven. De jongste documentenpublicatie bevestigt dit lichtzinnig drijven voor den zooveelsten keer.

Maar: het einde zal de lasten dragen. Juist Roosevelts drijven smeedt de verjongde levenskrachtige volkeren aaneen tot een immer hechter bloc, en zij zullen, geschraagd door het vaste vertrouwen, dat uiteindelijk het nieuwe en goede, zal zegevieren over het oude, voorbije, compromisloos in hun rechtvaardigen strijd tot het uiterste gaan. En eens zullen ook in het „democratische" Amerika, waar de volksmassa's langzaam, doch zeker verproletariseeren, de sociale spanningen ten top stijgen en het reeds thans smeulende vuur zal dan aanzwellen tot een laaienden gloed, waartegen geen enkele politieke afleidingsmanoeuvre meer zal kunnen helpen. Ook dit zal Amerika dan te danken hebben aan Roosevelt, den gewetenloozen, pathologischen oorlogshitser, die leefde van woordbreuk en intriges en wiens schuld aan deze wereldramp reeds nu voor alle tijden vast staat.

TWEE NEDERLANDSCHE SCHILDERS

REMBRANDT EN RUBENS

Den 4den October van het jaar 1669 stierf Neerlands grootste schilder Rembrandt Harmenszoon van Rijn, berooid, verlaten en miskend door zijn vroegere vrienden, op zijn armoedige kamer te Amsterdam, niets nalatend dan zijn kleeren en zijn schildersgereedschap.
Zijn leven was één groote strijd geweest, vol teleurstellingen, armoede en zorgen. Slechts korten tijd kende deze mensch een weinig geluk in zijn huwelijk met Saskia van Uilenburgh. Belasterd door een kwaaddenkende omgeving, die geen begrip had voor de mystieke kracht en de levenshouding van dezen kunstenaar, moet de dood als een verlossing voor hem zijn gekomen.

Welk een verschil tusschen dit leven en het leven van den Zuidnederlander Peter Paul Rubens, die in het jaar 1640 in zijn paleis aan den Wapper te Antwerpen op 63-jarigen leeftijd als millionnair stierf. Hij liet zijn kinderen behalve dit paleis te Antwerpen, een slot te Mechelen, talrijke boerenhofsteden en landerijen, zelfs een erfelijken adellijken titel, hem verleend door de koningen van Engeland en Spanje, na. Zijn leven was een genieten van het rijke en schoone der aarde, een leven van roem en succes.

Dit onderscheid bestaat gedurende het geheele leven van beide kunstenaars en drukt zijn stempel op het werk van deze grootmeesters van den Nederlandschen Baroktijd.
Rubens' leven is van het begin tot het einde één groote zegetocht. Hij veroverde Europa met zijn kunst. Hij werd bewonderd door de grooten der aarde, was zelfs gezant der Nederlanden in Spanje. Elke voorname bezoeker van de stad Antwerpen bracht zeker eenige uren door in zijn atelier, waar de schoonste voorwerpen, door den kunstenaar op zijn reizen verzameld, te bewonderen waren.
Deze liefde voor het schoone beheerschte ook het leven van Rembrandt, die zich omgaf met prachtige Oostersche tapijten en antieke voorwerpen, ja, niet bang was zichzelf financieele moeilijkheden te bezorgen door den aankoop van een kostbaren helm of een stuk waardevol edelsmeedwerk. Maar Rembrandts noodlot dwong hem steeds deze voorwerpen weer te verkoopen om uit handen van zijn schuldeischers te blijven.
Rembrandts leven was, vergeleken met het leven van Rubens, een aaneenschakeling van moeilijkheden, waarbij dan nog kwam het wanbegrip zijner tijdgenooten voor zijn meesterschap.
De schepping van den kunstenaar staat immers in nauw verband met zijn levensomstandigheden. Het werk van Rembrandt werd dan ook geheel beheerscht door zijn somber en moeilijk bestaan. Rembrandt, de vechter, zocht en vond den diepen wezenlijken achtergrond van alle dingen des levens. Gelouterd door zijn eenzaamheid is elk schilderij, elke ets, elke teekening een spiegel van zijn rijp innerlijk leven, een spreken van mensch tot mensch. Bij de beschouwing van zijn werk doorstroomt ons een gevoel van eerbied voor zijn machtig talent. Rembrandts werk dwingt ons tot dieper nadenken. Het is voortgekomen uit den geest van een mensch, wiens leven bestond uit strijd. Geen wonder dan ook, dat het den stempel der weemoedigheid draagt.
Rembrandt, de realist, had geen behoefte aan uitbundige vroolijkheid, hij had reeds voldoende aan een donkeren kamerhoek, waaruit hij zijn modellen als het ware met licht te voorschijn tooverde. Zijn leven trok niet naar verre reizen en vreemde landen. Hij vond de bevrediging voor zijn kunstenaarsziel in zijn onmiddellijke omgeving.

Rubens daarentegen genoot den rijkdom van het leven in al zijn schakeeringen.
Tijdens de Contra-Reformatie beleefde het Zuiden een opbloei van het kerkelijk leven.

foto: archief

REMBRANDT ZELFPORTRET 1652

foto: archief

PETER PAUL RUBENS DIANA'S TERUGKEER VAN DE JACHT

Een mystieke bedwelming had de herboren Christenheid bevangen. Het verlangen naar den tijd van ten hemelstrevende gothische kathedralen schiep een behoefte aan kunstwerken als nooit te voren. Wie anders dan de groote schilder Rubens paste beter in deze periode? Zich kunnen bedwelmen aan het schoone was immers zijn levensideaal. Niet een strijder tegen armoede en ontberingen was hij, veeleer een genieter, vaak meer Spaansche grande dan Nederlander. Rubens was een wereldkunstenaar maar niet minder een levenskunstenaar. Deze levenshouding komt dan ook in zijn werk tot uiting. Aan zijn mythologische tafereelen en portretten hebben wij een prachtig voorbeeld hoe Rubens op hartstochtelijke wijze er naar streefde in heldere, lichtende kleuren het leven uit te beelden, zooals hij, de bewonderaar van het menschelijk schoon, alleen vermocht. Vol zinnelijke gemoedsbeweging zonder ooit tot platheid te vervallen.
Zijn reizen hadden hem onder den invloed van de groote meesters der Italiaansche Renaissance gebracht. Hij, de bewonderaar van Tiziaan, Michel Angelo en Tintoretto, wier werken hij gedurende zijn zesjarig verblijf in Italië had gecopiëerd, droeg in zijn werk den stempel van de levensvolheid dezer kunstenaars.

Toch is de invloed van de Italianen in zijn werk nooit grooter geweest, dan de invloed welke een kunstenaar van de voorbeelden uit de natuur ondergaat. Hij heeft ze met schildersoogen bekeken en verwerkt.
Vlaming is hij gebleven in hart en nieren. Zijn levensblijheid is Vlaamsch. De Spaansche overheersching, de ondergang van Antwerpen hebben niet kunnen verhinderen, dat de kracht van het Zuidnederlandsche volk tot nog grooter ontplooiing kwam. Dit komt treffend tot uitdrukking in de figuur van Rubens, wiens talent juist in dezen tijd tot volle rijpheid kon komen. Tegenover het wezensvreemde van den Spaanschen overheerscher stelde hij zijn Vlaamsche kunst.
Dank zij de genialiteit van hun persoonlijkheid hebben deze beide kunstenaars, zoowel Rembrandt als Rubens, ons een schat van kunstwerken nagelaten, die ons tot in het diepst van onze ziel beroeren.
Juist de Noordsche mensch kan in het werk van deze grootsten onder de grooten, datgene vinden, wat zijn verlangen naar schoonheid kan bevredigen. Maar hoezeer ook het zieleleven van deze beide kunstenaars verschilt, beiden spreken door hun werk als Nederlanders tot de geheele wereld, over de grootheid en de verscheidenheid van den Germaanschen geest.

PETER BEEKMAN

UIT DE SMIDSE

IDEALISME — REALISME

Dit is de tijd der hevige bewogenheid. De tijd die leert, dat het afgepaalde pad onzer beschouwingen en verwachtingen vaak het verkeerde pad blijkt te zijn en ons tegen een blinden muur doet aanloopen. De tijd die het juichend hopen doet veranderen in radeloos angstvoelen. De tijd die sterke zelfverzekerden verandert in zwakke moedeloozen.
Laat ons toch eerlijk zijn en erkennen, dat de tijd van nu zoo'n tijd is. Niet voor allen. Goddank niet. Maar toch voor velen. Wat is er al niet gebeurd dat lijnrecht inging tegen wat geloofd, verwacht, gehoopt werd, ja, waarop men rotsvast bouwde. Nochtans geeft dat gebeuren ons niet het recht te verzwakken in ons geloof, onze verwachting los te laten, onze hoop te zien wegzinken, ons vertrouwen kwijt te raken. En gebeurt dat wel, dan is dat slechts het bewijs dat het nationaal-socialisme ons toch nog niet ten volle heeft *ge*grepen, en wij het nationaal-socialisme niet in zijn volle diepte hebben *be*grepen.
We staan of vallen met onze nationaal-socialistische wereld- en levensbeschouwing. Een tusschenweg is niet mogelijk. Wij kunnen en mogen en willen niet dat onze gedragslijn wordt bepaald door den invloed van steeds en hevig wisselende omstandigheden. Doen we dat wèl, dan zijn we zwak als het riet dat reageert op het zachtste suizelwindje. En missen het recht te zeggen dat we een wereld- en levensbeschouwing hebben. Dan zijn we conjunctuurmenschen die, als de winstkansen groot zijn, juichen, en als de verlieskans toeneemt, het S.O.S.-sein omhoogtrekken. In ieder geval zijn we dan geen . . . nationaal-socialisten.
Nationaal-socialisme is de enge verbondenheid tusschen Idealisme en Realisme. Natuurlijk weet ik dat men deze beide begrippen veel meer ziet als een tegenstelling. De vaak fijngevoelige idealist voelt zich afgestooten door den harden realist. De nuchtere realist haalt de schouders op over de overgevoeligheid van den weeken idealist. Zoo is het toch. Zoo kennen we toch de tegenstelling.
Maar laat *ons* in 's hemelsnaam ophouden met een fijngevoelig, week, sentimenteel idealisme, dat niet gebouwd is op den keiharden bodem der werkelijkheid. En laat ons in vredesnaam ophouden met een realisme, waaruit niet opbloeien kan als duurzame, blijvende vrucht de verwerkelijking van een ideaal, dat van schoone theorie tot nuchtere practijk gewerd.
Vinden we in dezen tijd van hevige bewogenheid niet onze fouten der achter ons liggende jaren terug? Is toen „vorming" (geestelijk en lichamelijk) niet vaak beschouwd als het bijkomstige, of zelfs wel als het lastig overbodige? Dreven we toen niet op de wiegende golven van een instinctief ideaal, dat we wèl eerlijk beleden, doch dat we ons niet in zijn sobere gestalte als werkelijkheid vermochten voor te stellen? Is het toen niet meestal een „gevoels"-kwestie geweest? Gevoel? Goed! Maar dan toch slechts een gevoel dat los wil staan van het wazige, sentimenteele, onberedeneerde, bakvischachtige, dat men vaak onder gevoel verstaat. Alleen dan maar gevoel, wanneer dit reactie is van een innerlijkgerijpte ontplooiing der werkelijkheidsmogelijkheden. We zijn te véél idealist geweest en te weinig realist. We hebben vaak daverend gezongen van „de zwarte soldaten" en nu we zwarte soldaten zijn (althans moeten zijn) nu doet ons de tred in 't gelid wel eens huiverend en angstig terugdeinzen. We hebben vaak zeer overtuigd gezongen „hop, achter Mussert aan", maar we nu den Leider hebben te volgen op den weg der eenzaamheid in ons Volk, nu eerst recht de stroom van haat rond onze gelederen spoelt, nu het in de stormen van dezen tijd vaak niet zóó gaat als wij geloofden en verwachtten, nu wordt dat vroegere, spontane, idealistische hop-volgen toch wel wat moeilijker. Vooral omdat je niet zeker weten kunt, of, en hoe, en wanneer, en stel je voor dat, als naderhand enz. enz. enz. Laat ik het niet nader omschrijven.
We willen nu eigenlijk eerst recht idealisten, menschen met een onverwoestbaar geloof, met een rotsvast geloof in de heiligheid van hun ideaal gaan worden. Menschen die bereid zijn voor de vervulling van dit ideaal desnoods onder te gaan, maar die nooit hun ideaal zullen loslaten. Die, vallend op het slagveld, of stervend aan het thuisfront, weten: mijn strijd was de strijd voor waarheid en gerechtigheid, en al val ik nu, de strijd gaat verder. Niemand onzer weet nu zeker hoe het eigen-leven komen zal uit den strijd. Dat is het goede. We hebben gelijke kansen. De eenvoudige zwarte soldaat wordt vermoord en een hooge functionaris. Soldaten zijn we. En in den strijd wordt niet gevraagd of hoog of laag zal vallen. Soldaten zijn we, gedreven door ons ideaal.
Maar dat ideaal moet dan rusten op een bodem. Op den bodem der werkelijkheid. Wat onbewust in velen leeft, het geloof dat nationaal-socialisme goed is en waar, oprecht en zuiver, moet wel-gefundeerd worden in een wereld- en levensbeschouwing die precies en duidelijk weet waar het om gaat. Het heilig vuur van het idealisme moet ons harden tot den werkelijkheidsmensch van dezen tijd. De

werkelijkheidsmensch die, als er ontgoochelingen zijn, niet ontgoocheld wordt, die, als er teleurstellingen zijn, den kop hooger opsteekt, die, als het slecht schijnt te gaan, slechts sterker gaat gelooven aan de overwinning der waarheid. De werkelijkheidsmensch die nooit zal probeeren een super-mensch te zijn, maar die, gedreven door den nood van Volk en Tijd, zich moeizaam heeft ontworsteld aan den greep eener moerasachtige burgerlijkheid en tevredenheid, en de gewone, fatsoenlijke, sterke, normale, eerlijke mensch durft te zijn, idealist, omdat hij realist is, en realist omdat hij idealist is.

Dan zal de tijd der hevige bewogenheid vruchten van groote beteekenis gaan afwerpen. Vooral deze beteekenis dat we niet twijfelen willen, kunnen en mogen aan de woorden van den Führer, die onzen Leider telegrafeerde: Der Sieg wird unser sein.

Ja. Der Sieg wird unser sein. Dat was de beteekenis van de trouwbelofte van den Rijkscommissaris en den Leider aan den Führer. Dat was geloof, hetwelk werd bevestigd door dat kenmerkende „Der Sieg wird unser sein". Onlangs verscheen een boek met den titel „Soldaten gegen Tod und Teufel". Dat zijn we. Dat willen we zijn. We willen zóó groeien, dat vanuit onze kleine menschelijkheid het sterke geloof opstijgt, dat het uitbazuint over een wereld van haat, „Der Sieg wird unser sein!"

J. H. L. DE BRUIN

De boerin van Rokkanje

Zij staat, als het ware, in d'aarde geplant,
den bodem onttrokken; geboren, getogen
op 't boerenland.
Zij werkt als een paard.
Als haar bouw is haar aard:
forsch, onbuigzaam en trouw.
Is haar taal ook wat rauw,
zij houdt niet van leugens en franje.
Zij is de boerin van de vette klei,
Zij komt uit het land van Rokkanje.

Reeds vroeg werd haar wezen op d'arbeid gericht;
steeds zwoegend en sjouwend. In het boerenbedrijf
is werken plicht.
Als de dag pas gaapt
en de burger nog slaapt,
melkt zij 't vee in de wei,
snijdt haar ploeg door de klei;
Het graan en het gras maait zij mede.
Zij rijdt als boerin haar groente en fruit,
haar oogst naar de markten ter stede.

Wie beter dan zij weet wat arbeid vermag?
Geen hoekje, geen plekje in Neerland verloren:
Productieslag!
Schoon oud, maar nog sterk,
tijgt opnieuw zij aan 't werk.
Als zij zaait, poot en plant
achter 't huis op haar land,
geen tijd meer voor praatjes of franje!
Zij is de boerin van de vette klei,
't Zuidhollandsche land van Rokkanje.

G. E. MONSEES-VAN DER VEEN

Teek.
Peter
Beekman

II

DE WAPENS

De floret:

Wij onderscheiden bij de floret drie modellen. De Fransche floret, de Fransche floret met de z.g.n. revolvergreep en de Italiaansche floret of espada.

Deze modellen zijn alle drie op wedstrijden toegestaan, mits de afmetingen zooals de lengte van de kling en de diameter van de kom, aan de gestelde eischen voldoen. De floret is het oefenwapen bij uitnemendheid. Toch is het floretschermen de moeilijkste wijze van schermen. De bewegingen zijn fijner en stellen dus hoogere eischen aan de besluitvaardigheid, de reactie-snelheid, het zien, enz., dan bij het schermen met de andere wapens.

Oorspronkelijk schermde de Fransche school met de Fransche floret en de Italiaansche school met de espade. Daar de schermer met de Fransche floret wat men noemt, sterker op het wapen van zijn tegenstander werkte, heeft men in Frankrijk naar een greep gezocht, die niet noemenswaardig veel aan de techniek veranderde, maar die den schermer de gelegenheid bood aan den sterken druk met goed gevolg weerstand te bieden. Deze greep heeft men gevonden en noemt men de revolvergreep. Met de floret mag alleen worden gestoken, terwijl alleen de borst als trefvlak in aanmerking komt. Men schermt met de floret om meer dan één treffer.

De degen:

Doorsnede der kling △.

Hetgeen hiervoor over de greep van de floret is geschreven geldt eveneens voor de greep van den degen.

De kling van den degen is driekantig en zwaarder. De kom is dieper en de middellijn van de kom is grooter dan bij de floret. Wanneer men de maat (middellijn) van de kom niet vergroot, dan is het geoorloofd de kom excentrisch te plaatsen.

Het gebruik komt in zooverre met de floret overeen, dat ook met dit wapen alleen mag worden gestoken. Was bij het floretschermen alleen de borst, bij het degenschermen is het geheele lichaam trefvlak. Men is spoediger vermoeid bij het degenschermen dan bij het floretschermen. Het degenschermen vereischt groote voorzichtigheid, wilskracht en uithoudingsvermogen. Meestal wordt er om één treffer geschermd. De degen is het oude duelwapen.

De sabel:

De sabel verschilt zoowel van de floret als van den degen. De kling van de sabel heeft een hollen of een bollen rug en aan beide zijden een groef. De kom beschermt de gehele hand. Met de sabel wordt zoowel gehouwen als gestoken. De bewegingen zijn wijder, het trefvlak is grooter en omvat armen, romp en hoofd. Er wordt om meer dan één treffer geschermd. Met de zware of duelsabel wordt den laatsten tijd niet meer geschermd.

Het is opmerkelijk dat de Nederlandsche schermers, die op alle drie de wapens hun buitenlandsche tegenstanders steeds goed partij hebben gegeven, met de floret nooit meer dan goede middelmatigen zijn gebleven. Met den degen, doch bovenal met de sabel hebben zij echter, zelfs tegenover sterke sabelschermers als de Hongaren en Italianen, uitstekend partij gegeven en zelfs behoorlijke successen weten te behalen.

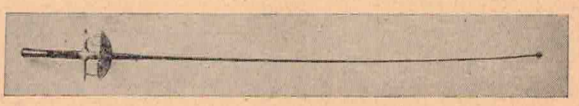

Espada

Fransche floret met revolvergreep

Fransche floret

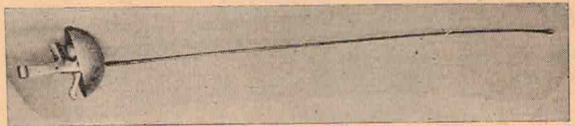

Degen met revolvergreep

Sabel

Foto's C.N.F.-Cino

Waaraan volgens mij de Nederlandsche leermeesters te weinig aandacht hebben besteed, is de oefening met de beenen. Dit onderdeel van het schermen was in den regel o.a. bij de Italianen, Hongaren en Franschen altijd beter verzorgd.
Wanneer men het schermen hier in Nederland op het reeds bereikte peil wil handhaven en wat mogelijk is, wil verhoogen, dan dient van de enkele goede leeraren die er nu nog zijn, gebruik te worden gemaakt. Doet men dit niet, dan zal in de toekomst Nederland schermleeraren uit het buitenland moeten laten komen. Dit zal groote kosten met zich medebrengen en zeer zeker het gevoel van eigenwaarde niet bevorderen. Iets dergelijks is in ons land al eens eerder voorgekomen. (Zie artikel „Schermsport in Nederland" in „Ontwakend Volk" van Zomermaand 1943, 7e jaargang no. 6). Ik ben geen schermmaniak en ik wil het nut van andere soorten van sportbeoefening niet verkleinen, integendeel, ook boksen, zwemmen, athletiek, voetbal, enz. hebben groote opvoedende waarde. Doch men zal moeten toegeven, dat het schermen in de achter ons liggende jaren is verwaarloosd. Dit is een bewijs dat men het schermen niet voldoende kent. Alle takken van sport eischen van den beoefenaar kracht, vlugheid, uithoudingsvermogen, reactie-snelheid, besluitvaardigheid, ridderlijkheid, enz., welke eigenschappen in het bijzonder bij de schermsport sterk naar voren komen, terwijl het gemis van één of meer van deze eigenschappen spoedig aan den dag treedt.

J. C. PAAPE

teekening Cor van Deutekom

HET BRIEFJE

Ondanks ziekte, ondanks gele koorts en andere gevaren hielden de Nederlanders in Indië steeds vol . . . .

's Morgens in de vroegte was de smalle prauw van Nadir de soenggei komen afzakken, zoo'n beetje op den stroom en met een slap gerimpeld zeil, waar zoo nu en dan de lauwe wind een bolling in trachtte te blazen. Het ging langzaam, maar in dit land heeft men immers geen haast, want men kan de gebeurlijkheden toch niet wijzigen, zooals de blanken dat kunnen . . .
Nadir gaat naar de zee om te visschen; het is de wil van Allah, de loutere goedheid van Allah, als er wat gevangen wordt, als juist een school, opgejaagd, door een roofvisch, tusschen de koraalriffen glijdt en men de lijnen maar heeft uit te gooien om beet te hebben!
Het is geen kwestie van vroeger of later komen, het is een beschikking . . .
Langzaam glijdt het vaartuigje door den vroegen morgen, langs de dichte oetan, welke soms diep overbuigt met zware planten en verderop met een schrik aanjagend bosch van doode boomen, die, fel wit, als afzichtelijke spoken de rivier in loopen. Het is wel gebeurd, dat er plots een bladerlooze tak afbrak en met een akelig gekraak neer plonsde . . . Met de pagaai roert de Maleier diepe kringen in het groenige water, hier wil-ie maar liever snel voorbij. Allah is groot . . . maar . . . de spoken zijn sluw; ze hebben hier zeker hun woning gevonden, nadat ze uit het bosch waren verdreven . . .

Rechts ligt de vlakte, zand, dat schittert in de hooge zon, je oogen worden rood van pijn als je de verte in tuurt, niet om de kleine kromgebogen en verdroogde struiken, maar wel om het Chineesche huis, waaromheen een tuin is aangelegd. Als een wonder ligt hier een groente-aanplant, de Chinees wiegt er met eindeloos geduld blikken water heen, dat hij put uit de rivier en de vrouwen zwoegen er tot ze er mager en verschrompeld uitzien als oude vrachtpaarden . . . Het kan zijn, dat de Chinees een boodschap heeft voor de plaats; het kan ook zijn, dat-ie een bod doet op de nog te vangen visch, dat-ie de volgende week een kip wil hebben of een paar jonge honden, die nu in den kampong als wollige knoedeltjes op elkaar liggen te slapen in de schaduw van het palenhuis.

De prauw gaat echter voorbij. Van de zandbanken glijden de krokodillen, die daar hadden liggen soezen in de zon, maar het gerucht verjaagt ze. Zoo is dan de plaats niet ver meer af, reeds kan men den steiger van de Maatschappij zien. Er liggen een paar Madoereesche prauwen aan, die brengen van alles voor de winkeliers, ze komen over de groote zee, ze kunnen vertellen van een vreemde wereld. Nadir heeft wel eens met ze gepraat, met die mannen in hun witblauw gestreepte hemden, ze lagen dan midden op den stroom op getij te wachten en gooiden onderwijl hun lijnen uit om nog wat visch te vangen in de bedrijven. Nadir mag de kerels niet, ze hebben spottend gesproken over zijn prauw, over zijn kampong. Eerst niet, toen hadden ze verteld van hun reizen en avonturen, daarop had hij ook wat willen vertellen van zijn papa, van zijn grond, de ladangs en den stand van het gewas . . . ze hadden hem uitgelachen, onder elkaar in hun taal hem voor een dommen sukkel gescholden, dat had-ie wel begrepen . .

Weer pagaait-ie sneller, dat het bootje ervan heen en weer schudt, maar daarmede komt hij er niet vanaf, hij kan niet zoo maar voorbij gaan. Anders wel, hij is vrij van de Maatschappij. Hij is weggeloopen vroeger, terug naar de paar huizen die daar in de oetan verscholen staan; de Toewan noemt hem een luiaard, die betaalde niet eens de dagen, dat-ie gewerkt had van die maand . . . maar nu moet-ie aanleggen, hij heeft een boodschap.

Heel vroeg in dezen ochtend, het was maar amper licht en er hing nog een kille vochtige nevel boven de ladang, toen was er geklopt op zijn deur.

Lemin, de mandoer, was daar en had gezegd, niet te zullen komen werken; daar behoefden ze niet op te rekenen, al hadden ze geen man meer om voor de Maatschappij te kappen; hij kwam niet, voor geen rijksdaalder per dag. Lemin is een oude man, hij is al grijs en aan zijn kin hangt een heel dun sikje. Lemin is een wijze, niet alleen dat hij de krokodillen bezweren kan, niet alleen dat-ie met den witten Toewan kan spreken, maar hij kan zwijgen; de jeugd mag doorrazen, hem zelfs beschuldigen dat-ie de fruitboomen aan de Maatschappij verkoopt, hij laat ze uittoornen en dan, als ze nog hijgen van de ongewone opwinding, dan pas spreekt-ie. Hij spreekt met een zachte, overredende stem, hij is niet autoritair, hij legt uit het waarom en het hoe, hij vraagt of ze het nu begrijpen . . . en dan zeggen ze: ja, als het zoo is, dan zullen we het doen, Lemin...

Ook dezen morgen; Lemin had gewacht met zijn boodschap, het was geen opdracht, het was een verzoek, er was geen loon mee te verdienen in geld: de Toewan is ziek, heel erg ziek, al twee dagen, maar vannacht was het zoo erg, dat ze Lemin hadden geroepen met zijn kruiden. Maar de kruiden helpen niet, zoo erg is het. Misschien kan de dokter van de plaats nog helpen, die is jaren geleden toch ook bij Narim geweest, die is heel erg knap. Nu moest Nadir, hij ging immers naar zee, in het voorbijgaan even dit briefje aan den steiger afgeven, meer niet . . . dat is toch geen bezwaar? (Er staat een toewan aan de hijschkraan, die ziet toe op het laden en lossen van

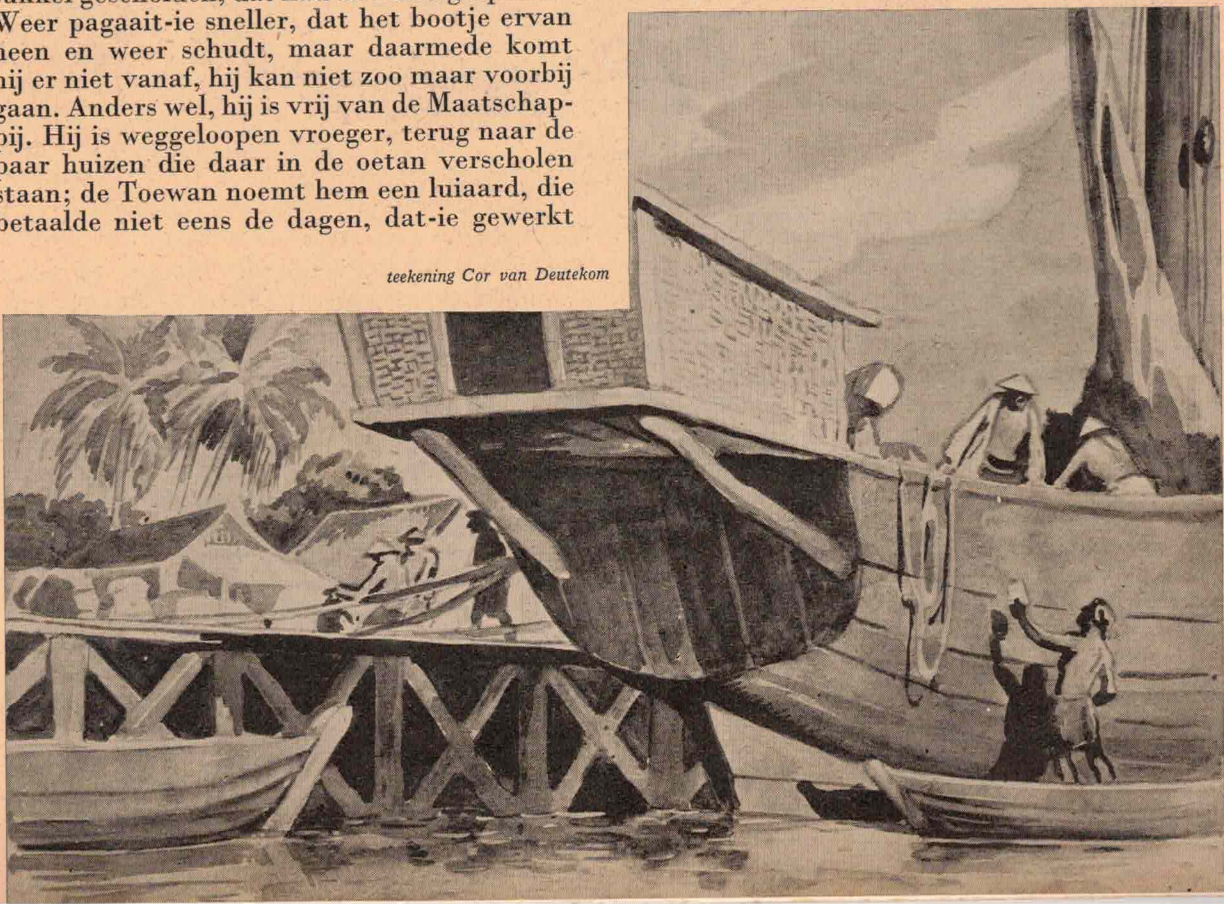

teekening Cor van Deutekom

de schepen. Nadir kent hem wel, het is een vriendelijke jonge mijnheer . . .).
Ze hebben nog even staan praten, zoo over koetjes en kalfjes, over de menschen, die voor de Maatschappij werken in het bosch, over de kippen en den nieuwen aanplant, daarop hebben ze samen de boot klaar gemaakt, het vischtuig nagekeken, de pagaai uit de woning gehaald en nog een olielamp voor vannacht.
Nadir heeft nog met de vrouwen gesproken, die gaan immers met den rijpen pisang naar den passar; hij zei ze, wat ze er voor vragen moeten en wat hij dan hebben wil van het geld, een nieuw kapmes, tabak . . . en de vrouwen zijn nieuwsgierig over den Toewan en ze weten zeker, dat er booze geesten zijn in het kamp, ze hebben geen geit geofferd, de mijnheer heeft om dien „onzin" gelachen...
Eindelijk is de prauw afgevaren, niet sneller dan elke week, wat zal een enkele pagaaislag beschikken over leven of dood . . .? Allah beschikt . . .

In de hut zit de dood op een stoel in de voorgalerij; hij glimlacht om het wanhopig verzet van den hijgenden en kreunenden man, die daar kletsnat van zijn zweet in het groote bed ligt te woelen, soms gilt van een afschuwelijken angst, soms praat over een andere wereld, over zijn oudelui, over zijn vrienden, over een blonde vrouw . . . De dood glimlacht om den angsttrek op de portretten, welke aan den muur hangen te verbleeken, hij haalt de schouders op over de inlandsche vrouw, die eerst van plan is geweest haar boeltje te pakken en op de vlucht te gaan uit deze ellende, maar die gebleven is en onhandig met een bakje water en een zure spons den zieke tracht te helpen. Hij grijnst om haar gebeden, om de menschen, die schoorvoetend de pondok naderen.
De dood maakt het zich gemakkelijk, hij is zeker van zijn overwinning, hij heeft geen haast, in het ziekenhuis in de plaats is dat wat anders, daar verliest-ie het spel wel eens, daar is de dokter, die hem zijn prooi betwist, maar hier is het de oude Lemin met zijn onnutten kruidendrank en die domme vrouw met haar van angst trillende lichaam . . .

Nadir draait bij, hij zoekt den witten helmhoed, den man, die daar 's morgens met de papieren in de hand staat. Dikwijls heeft hij hem gewenkt en visch besteld, waar is die nou, die Toewan.
De hijschkranen piepen, maken hun eigenaardig lawaai, de kisten zwaaien ze boven het ruim opzij, dan laten ze de lading voorzichtig zakken op de lorries, een aardig gezicht, nooit draaien ze te ver, nooit valt zoo'n kist naast het wagentje. Amat, die aan de handle draait, zegt dat hij het zoo precies afmikt, maar dat is natuurlijk grootspraak; Amat is uit zijn kampong, die heeft niet eens school gehad . . .
Maar waar is de Toewan nou? Op den steiger is-ie niet, de mandoer in zijn khakie pak, met zijn schoolschrift, staat te tellen, hij jaagt de sjouwers aan, het gaat te langzaam, de Maatschappij heeft geen tijd, ze moeten opschieten: kom, die Oentes, twee zakken kan-ie dragen, of is-ie ziek, is-ie soms . . .
Nadir houdt met zijn hand een dukdalf vast, hij roept, maar door het lawaai hoort niemand hem. Hij draait de kleine boot nog meer naar den kant.
De mandoer ziet hem, de Toewan is er niet, roept-ie, er is geen visch noodig — zijn eigen broer is er immers op uit. Het werk gaat voort.
Nadir piekert, wat een soesah, altijd als je iets met de Maatschappij te doen had, kwamen er moeilijkheden. Had-ie maar gezegd, dat de vrouwen de boodschap zouden brengen aan het kantoor.
Hij kan de boot niet alleen laten liggen; trouwens men zou hem van het emplacement afjagen, hij had er niets te maken en niemand zou gelooven, dat-ie een boodschap had . . . visch verkoopen kwam-ie, nog voor-ie ze gevangen had . . . foei . . . hij moest maar maken dat-ie weg kwam!
Wachten is lang, misschien had-ie er wel een half uur gelegen, of maar tien minuten . . . in alle gevallen hij moest er nu maar vandoor gaan . . .
Maar de brief dan? Was het een mondelinge boodschap geweest, nou dan had hij kunnen zeggen, dat het zijn schuld niet was, dat hij zijn boodschap gedaan had, maar dien brief, dien moest-ie kwijt.
Daar! Een Madoerees schept een puts water, hij houdt het emmertje vast en roept naar boven, dat er een soerat voor den Toewan ingaat . . . ja voor den Toewan . . .

Met een zucht van verlichting wendt hij het vaartuigje af, de zon staat nu hoog aan den strakken hemel, de dag is al een flink eind voorbij, het zal nog de vraag zijn, of hij voor den avond aan de monding kan komen . . .
Over het briefje maakt hij zich geen zorg en tenslotte over het getij evenmin, dan kan hij op de rivier een paar lijnen uitgooien en wachten, tot de vloed afneemt in de vroegte, alleen dan is-ie niet voor den volgenden avond aan den steiger terug en niemand koopt 's avonds visch . . .

De Maatschappij ligt achter hem, het briefje gaat van hand tot hand, er belt een telefoon, de mandoer van de motorboot komt met een blik olie aanloopen, een paar koelies loopen hard voor een opdracht . . .
Daar komt de auto van den dokter, ze nemen een koffertje voorzichtig over, de Toewan van het kantoor gaat ook mee . . .
Djoekedjoek djoek djoek, zegt de motorboot, en even later trekt-ie breede schuimstrepen in het rimpellooze rivierwater.
De dokter stopt z'n pijp, de andere Toewan scheurt het briefje in kleine snippers als in gedachten . . .
Gele koorts . . . als je er vlug bij bent kun je er wel iets aan doen . . . maar hoe lang heeft die Maleier erover gedaan . . .? M. L. v. Br.

DE KRACHT DER OVERTUIGING

Er is wellicht geen verschijnsel, waaruit duidelijker de geweldige beteekenis blijkt van den huidigen geestesstrijd, dan het feit, dat EEN IEDER verplicht is stelling te nemen en het masker der neutraliteit te laten vallen.
De geestesgesteldheid, welke aldus — door de werkelijkheid gedwongen — in het volle daglicht komt te staan, is ontstellend door haar leegte.
Zij werpt een schril licht op de armzaligheid van het innerlijk der reactionnairen. Al hun uitingen zijn even troosteloos en nietszeggend en wanneer zij dan al eenig „begrip" voor het nieuwe aan den dag leggen, toonen deze concessies eens te meer aan, hoe weinig zij bezitten.
Hiertegenover steekt de positieve en opbouwende denkwijze der voorstanders eener nieuwe gemeenschapsorde scherp af, doordat deze denkwijze ook feitelijk en concreet tot daden kan komen. De nieuwe bewustwording van mensch en volk zet zich door met een onweerstaanbare en niet te stuiten kracht, waartegen een dood verleden niets anders kan stellen dan een onvruchtbaar negativisme. Voor hen, die het wezen dezer bewustwording niet begrijpen, moet de kracht der nieuwe geestesinstelling wel iets magisch hebben. Ondanks allen haat en tegenstand begint men zich allengs te verbazen over de zekerheid en de rust en méér nog over de gesloten eenheid van geest en wil en de volstrekte gelijkvormigheid van gedachte en daad, welke het kenmerk is der nieuwe bewustwording. En zoo komt men er toe zich af te vragen, welke de geheime krachtbron is, waaruit deze idee haar energieen betrekt.
Wat is de kracht — zoo vragen zij — van dit nieuwe gemeenschapsideaal?
Het is de kracht der OVERTUIGING!
Voor de reactie echter, die misschien veel kennis bezat en velerlei wetenschap machtig was, doch juist een alles omvattend wezenlijk LEIDEND beginsel moest missen, voor hen is het begrip „overtuiging", d.i. een door zelfstandig denken verworven (met moeite en inspanning verworven!) inzicht, iets nieuws en onbekends.
Zij kennen het niet. Zij kennen wèl het „programpunt", het direct bereikbare doel van een of ander partijbelang, doch zij kennen geen waarachtige overtuiging, welke gegrond is op een weldoordachte wereldbeschouwing en een duidelijke voorstelling omtrent inrichting en structuur van staat en maatschappij.
Het stelselmatige — het is bij de vroegere werkzaamheid der partijmannen gebleken — was hun immers vreemd? Is ook een weldoordacht plan niet het uitvloeisel van een te voren verworven overtuiging? En kan men het eene hebben als men het andere niet heeft?
Dit gemis aan geestelijk fundament en aan gedegen grondwerk wreekt zich nu bitter en het is juist dit gemis aan onderbouw, dat de oorzaak werd, dat de democratische gevel, hoe schoon en verleidelijk ook, ineenstortte.
De „idealen" der gewezen leiders en politici, zij hadden geen grond en hoe kan het ook anders, wanneer de dragers dier illusies zelf van hun bodem en hun natuurlijke volksgemeenschap waren vervreemd? Het doel, dat zij nastreefden, de Rechtsorde en den Samenlevingsvorm, die zij wilden verwezenlijken en de kasteelen, die zij bouwden, het hing alles in de lucht.
Zij bouwden en bouwden en waren verbaasd, dat het bouwsel maar niet vorderde. Doch hoeveel bouwmeesters hielden zich bezig met dit werk en welk een verschil in inzicht, werkwijze en taal! Is het te verwonderen, dat deze toren van Babel nooit gereed is gekomen?
Zij hadden geen bestek, geen plan en geen kundige architecten. Er was geen eenheid van denken en handelen, noch eensgezindheid omtrent de te volgen methode. Wat hadden zij zich eigenlijk voorgesteld?
Bij de ingenieurs en bouwers eener nieuwe orde is het juist de volstrekte eensgezindheid omtrent bestek en uitvoering, welke het geheim is van de doeltreffendheid van hun arbeid. Ondanks tegenwerking en moeilijkheden is elk onderdeel der uitvoering verzorgd en is elk deel harmonisch ingevoegd in het geheel. Zoo rijst langzaam, op de basis van de in EIGEN bodem gelegen fundamenten en uit de reeds gereed gekomen détails een geheel op van zóó strakke volmaaktheid en van een zoo uiterst zorgvuldig uitgewerkte gedachte, dat nu reeds, nog vóór de voltooiing, aller aandacht op dit werk gericht blijft.
Onbewust zijn zij, die het ineenstorten der oude bouwwerken met eigen oogen hebben aanschouwd, en die nog zoeken naar iets beters, geboeid door de vaste lijn en de gesloten bouwtrant van het nieuwe huis voor volk en land.
Zij allen, wien het belang der gemeenschap en, in grooter verband, het welzijn der Europeesche menschheid en de toekomstige wereldorde ter harte gaat, zij allen leven mee en verrichten hulp, een ieder naar bekwaamheid en arbeidsvermogen. De onverzettelijke wilskracht en de bezielende geestdrift der nieuwe bouwmeesters, alsook de aanstekelijke ijver der eenvoudige werkers, sleept hen mee. Welke is deze aantrekkingskracht? Nogmaals, het is de kracht der overtuiging, der bezielde en (zelf) beleefde overtuiging.
Alleen de onwrikbare en rotsvaste overtuiging

drager te zijn van de waarheid, brenger van het recht en veroveraar van de vrijheid, alleen het onverwoestbare geloof aan de hoogheid van ons ideaal en de volstrekte zekerheid van de eindoverwinning, alleen ZIJ is in staat een kracht op te leveren, welke een wereld van verval en ontaarding kan verheffen.
Alleen een bezieling, welke rechtstreeks gevoed wordt door den rusteloozen drang de waarheid te zien overwinnen, de rechtvaardigheid ten troon te zetten en het nieuwe gemeenschapsideaal voor altijd veilig te stellen, ALLEEN ZIJ SLAAGT.
Het is taak deze overtuiging ingang te doen vinden in de harten van ons volk door een groote geestdrift en een onweerstaanbare overredingskracht. Maar bovenal door... TACT. Een tact, welke gestoeld is op begrip en vaderlandsliefde.

G. CH. POVEL

BOEK-bespreking

Het wonder der erfelijkheid, door G. M. A. de Monyé, is een uitstekend boekje, dat, voorzien van geestige teekeningetjes, den nog niet ingewijden een eerste inzicht geven kan in deze wonderen van het leven. Uitgegaan wordt van een behandeling der cellen, waar de meesten ook geen flauwe voorstelling van hebben, en waar men zich toch eenige voorstelling van moet kunnen maken om de wetten der erfelijkheid te begrijpen. Dan komen de geslachtscellen en ten slotte Mendel. Het bij een eerste kennismaking wat ingewikkelde re-. ductiedeelings-proces wordt heel aardig met paren van schoenen geïllustreerd. Steeds wordt uitgegaan van de waarneming aan dieren of planten. Daardoor kwam de schrijver er ook toe, uit te gaan van kruising met een overdekkenden aanleg, daar dit nu eenmaal in de natuur veel vaker voorkomt dan tusschenvormsche vererving. Toch zou ik er de voorkeur aan geven altijd van het laatste uit te gaan, daar dit de minst ingewikkelde vorm is en overdekking een bijzonder geval van het verschijnsel. Wel niet, omdat het een of het ander voor „de Natuur" meer of minder ingewikkeld zou zijn, of de regel en de afwijking, maar eenvoudig omdat het voor den mensch op het eerste gezicht het eenvoudigste, meest voor de hand liggende lijkt.
De behandeling van de „Keimbahn", de doorloopende baan van het erfgoed (Weismann), is zeer gelukkig (blz. 10 en 11), zonder in de toch wel wat bedenkelijke voorstelling van den wortelstok met de daaruit omhooggroeiende plantjes te vervallen.
Over de terminologie zou nog wel een enkele opmerking gemaakt kunnen worden. Waarom is niet doorloopend voor gen „aanlegdrager" gebruikt, nu dit woord in de practijk zoo goed bevalt? En waarom zouden wij van „onzuiver verervend" spreken? Onzuiver is dit niet, het is gemengd; of moeten wij hier aan zuiver en onzuiver ras denken? Gemengd spreekt duidelijker en „onzuiver ras" zeggen wij niet. Zoo ook is het veiliger, om niet van zaad- en eicellen te spreken, daar altijd weer blijkt, dat hierdoor (naar analogie van plantenzaden en kippeneieren) verkeerde voorstellingen in den weg staan. Mannelijke en vrouwelijke geslachtscellen is duidelijker en daarbij past het eenvoudige geslachtscellen weer beter dan kiemcellen, waarbij aan een kiempje wordt gedacht. Doch dat neemt niet weg, dat ieder die dit boekje zorgvuldig leest, iets van het wonder zal leeren zien.

J. C. NACHENIUS

Herman Löns: **Op de Wildbaan.** Uitgeverij Westland, Amsterdam 1942. Geb. *f* 2.90.
„Jachtnovellen", luidt de ondertitel. Deze dekt niet den inhoud. Gelijk zoovele van Löns' werken zijn ook deze schetsen natuurschilderingen. Schilderijen. Ze gaan boven de natuur uit. De ziel van Löns heeft het geschapene in zich opgenomen, verwerkt en componeert nu zijn schilderijen, aquarellen en etsen.
Die, als de schrijver, zijn hart gelaafd heeft aan bosch, veld en hei, kan genieten van dit werk.
Anderen zeggen ze niets. De avonturen van jacht en vischvangst, hoe goed ook beschreven, maken de lezing niet tot een genot. Alleen hem, die Gezelle na zegt:

Mij spreekt de blomme een tale,
Mij is het kruid beleefd,
Mij groet het altemale,
Dat God geschapen heeft.

H. A. ALMOES

Clemens Laar: **De kapitein uit Niemandsland** (Der Hauptmann aus dem Niemandsland), vertaling van Frits Sampimon. Uitgeverij Westland, Amsterdam.
De kern van het verhaal is een schets van het heldendom, dat geboren wordt uit de idee: de enkeling is niets, het volk is alles. Daaruit vloeit voort: de plicht. De Fransche kapitein Le Fer voelt het aan, als hij op zijn sterfbed vraagt hem het Duitsche woord voor plicht te noemen. Hij voelt de magische kracht van dat woord aan. Maar dat dit woord zijn kracht put uit de idee van het Nationaal-Socialisme, dàt begrijpt hij niet. Het is den schrijver Clemens Laar in het hier besproken werk gelukt den heiligen ernst van het Duitsche soldatendom als verdediger van de Nationaal-Socialistische idee aanschouwelijk te maken en den lezer met eerbied te vervullen.
De vertaling is goed. Enkele drukfouten storen. H. A. ALMOES

Opkomst en verval van het Britsche Rijk, door Otto Scheel. Vertaling Frits Sampimon. Uitgeverij Westland, Amsterdam.
Een populair-geschiedkundig boek, dat voor de eerste dertien hoofdstukken de lezing overwaard is en niet alleen de lezing maar ook het bezit om het telkens weer te kunnen naslaan en er de richtlijnen in te zoeken voor verdere studie over het onderwerp, dat voor ons, Nederlanders, zoo bij uitstek belangrijk is.
In deze hoofdstukken wordt met scherp inzicht en zeer overzichtelijk door den schrijver nagegaan hoe Engeland, dat waarlijk door zijn ligging hiertoe niet voorbestemd is en dat tot de 15e eeuw slechts een zeer ondergeschikte en zelfs armelijke plaats innam in de gemeenschap der volkeren, zich ontwikkelde tot het wereldbeheerschende Empire van het einde der 20ste eeuw. Scheel schetst eerst de vorming van wat hij het *Eerste* Engelsche Rijk noemt en dat in het midden der 18e eeuw zijn grootste ontplooiing kreeg. Achtereenvolgens werden de Europeesche vasteland-machten, die een gevaar voor Engeland waren, gebroken, waarbij telkens weer de onderlinge wrijvingen der Europeesche machten door Albion werden uitgebuit, dat daardoor voor zich liet vechten. En in deze reeks van oorlogen tegen Spanje, Nederland, Habsburg, Frankrijk ontwikkelde Engeland, dat nimmer het verwoestende krijgsgeweld in eigen land kende, zijn handel, zijn koloniaal bezit, voerde het zijn kapitaalmacht steeds hooger op. Kieskeurig in hun middelen waren de Engelsche machthebbers waarlijk niet. Kaapvaart en zeerooverij, aanvallen in tijd van vollen vrede, woordbreuk en contractbreuk, omkooperij en het uit den weg ruimen van gevaarlijke tegenstanders werden stelselmatig als middel in den strijd gebruikt. Altijd is gestreden door Engeland onder de vlag: Right or wrong, my country! Goed of slecht, mijn land!
De afval van Amerika van het Engelsche Rijk, de aanvallen van Napoleon deden Albion in zijn voegen schudden. Maar Napoleon, een Fransch dictator geen volksch leider van Europa, faalde ten eenenmale. Zijn

val en het Weener Congres, dat het nieuwe Europa heette te vormen (1815) werd de opkomst van wat Scheel het *Tweede* Britsche Rijk noemt en dat omstreeks 1900 tot zijn grootste machtsontwikkeling kwam. Door kapitaalmacht en vrijhandel, beleggingen en kort-crediet, handelsovereenkomsten en schatplichtigheid werkte een zeer groot deel van de wereld in een soort slavernij voor het Britsche kapitaal, dat wil zeggen voor de betrekkelijk kleine groep Britsche machthebbers en kapitalisten. Het Engelsche volk als zoodanig leefde in bittere ellende: de achterbuurten van Londen, Liverpool en Birmingham, de wijken der industrie-arbeiders en der mijnslaven bewezen in geen enkel opzicht, dat Engeland goud opzoog uit bijna ieder land ter wereld.
Men moet de Engelsche politiek haten, maar, zoo merkt Scheel terecht op: „de prestatie blijft geweldig, ook en juist in haar demonische uitingen".
Na 1900 begint, eerst onbemerkt, Engeland's verval. De schijnbaar geweldige zegepraal van 1918 is een Pyrrhus' overwinning. Albion's aandeel in het wereld-handelsverkeer daalt van 50% in 1900 tot 27% in 1938! De oppermacht van het pondsterling op de wereldgeldmarkt ging verloren, het goud vloeide geleidelijk weg naar Amerika. Engeland's betalingsbalans werd passief, dat wil zeggen het land teert in, leeft niet meer van zijn inkomsten maar van het afstooten van vroeger verkregen bezit. Het verval van Engeland is ingetreden!
Jammer genoeg heeft Otto Scheel gemeend in een slothoofdstuk van zijn werk, welk hoofdstuk bijna een vierde deel van het geheel beslaat, een soort reportage van den huidigen oorlog te moeten geven, waarin hij de volstrekte machteloosheid van Engeland, het volledig verval van dit wereldrijk, wil aantoonen. Deze beschouwing is volkomen praematuur. Men moet geen beschouwing over de gevolgen van een oorlog willen geven, wannneer de strijd nog gaande is, en zeker niet in den zeer positieven vorm, waarin dit in het boek van Otto Scheel geschiedt. Het gevolg is, dat bij het verschijnen van het werk verschillende conclusies die de schrijver heeft getrokken door de feiten zijn achterhaald en als onjuist gestempeld. De lezer, die de onjuistheden in het veertiende hoofdstuk kan vaststellen, loopt gevaar ook aan de feiten in de eerste dertien hoofdstukken van het werk te gaan twijfelen. Geheel ten onrechte, maar verklaarbaar.

Ten slotte zij opgemerkt, dat het werk van Otto Scheel blijk geeft van een juist inzicht in de beteekenis van Nederland als Germaansche staat, van het Nederlandsche volk als zeevaarders. Blijk tevens van de liefde voor de zee van den schrijver.
Zijn opmerkingen: „Het werk van den Nederduitschen zeevarenden burger mag naast dat van den boer nooit vergeten worden" en „De lente licht op over Germaansche landen, wanneer de zee roept en de roepstem door de Germaansche ziel wordt verstaan" zijn de blijvende aandacht en herinnering waard.

W. O. A. KOSTER

Wij ontvingen de nieuwe uitgave van het orgaan van den Nederlandschen Landstand **Volk en Bodem.**
Dit Mei-Juni-nummer is geheel gewijd aan het visscherijbedrijf in Nederland en wij vinden er talrijke zeer belangwekkende en instructieve besprekingen van problemen, waarvoor de Nederlandsche visscherij zich op het oogenblik geplaatst ziet.
Het blad ziet er keurig uit, is ook voortreffelijk geïllustreerd en wij kunnen het zeker een ieder ter lezing aanbevelen.
Wanneer wij al iets zouden willen zeggen, dan zouden wij de redactie hoogstens de vraag willen voorleggen, of het niet gewenscht ware geweest in dit nummer tevens een kleine beschouwing omtrent de verhouding tusschen beroeps- en sportvisscherij op te nemen. Waar de sportvisscherij in Nederland een zeer groote en belangrijke plaats inneemt en om talrijke redenen niet zonder belang voor het algemeen moet worden geacht, daar zou naar ons inzicht een dergelijke beschouwing zeker niet misplaatst geweest zijn.
Inmiddels moet dit allerminst als aanmerking of een bezwaar tegen het blad worden opgevat. Wij zien het blad gaarne in ieders handen.

J.A.BOREEL DE MAUREGNAULT

15 Gemeenschaps- en mannendansen, door Dr. Elise van der Ven—ten Bensel. Uitgave N.V. Uitgeversmij. v/h. A. Rutgers, Naarden.
In dit boekje vinden wij een aantal dansen met melodieën, ontleend aan de verzameling Nederlandsche contradans-melodieën, zooals zij op het eind van de zeventiende eeuw door Estienne Roger werden uitgegeven.
Mevrouw Van der Ven is bij de reconstructie van deze oude volksdansen uitgegaan van het principe, dat — en ik citeer hier uit het voorwoord van het boekje — „bij de herleving van den volksdans nimmer de bedoeling mag voorzitten dansen uit voorbije perioden tot in alle bijzonderheden zin- en zielloos te reproduceeren." De opvatting van Mevrouw Van der Ven is voorts als volgt samen te vatten: „Op het boerenland vindt men thans nog enkele vormen van oude volksdansen. Het is echter niet juist deze in hun geheele verstarring over te nemen, daar in den loop van de negentiende eeuw en later vaak zooveel onwaarachtige, zooveel burgerlijke bestanddeelen zijn ingeslopen, dat de vormen slechts vervormingen zijn geworden. De dans is een vreugde en een zinvol spel. Het zoo plomp en onbeholpen mogelijk uitvoeren van verwaterde dansen door menschen, die meenen dat „volksch" synoniem is met onbeholpen, kinderlijk, grappig, is noch vreugde noch spel in de mooie beteekenis van de woorden."
Hierop baseert Mevrouw Van der Ven haar meening, dat men voor de herleving van den vreugdevollen, zinvollen volksdans feitelijk reconstructies noodig heeft.
In verband met de inleiding moet één opmerking ons nog van het hart: Waarom noemt de schrijfster de verstarde volksdansen met hun ingeslopen burgerlijke elementen, waarom noemt zij „verwaterde salondansen" *boersch*? Dit is een gebruik van het begrip „Boer" dat een leelijk, „burgerlijk" vooroordeel inhoudt uit een voorbije periode, en zeker in onze dagen niet meer thuishoort.
Dit kleine boekje heeft overigens niet de bedoeling een zeker inzicht in herkomst en ontwikkeling van den volksdans bij te brengen. Het is veeleer als practische leidraad bedoeld: voor diegenen, die met het volksdansen vertrouwd zijn een steun om melodie en figuren niet te vergeten. Eén dans missen wij echter onmiddellijk in dit boekje, zeer tot onze spijt. Waarom mocht de „horlepijp" niet meedoen?
De uitleg en aanwijzingen, welke bij de melodieën zijn gegeven, blijken zelfs voor den moeilijksten zwaarddans bevredigend. Het lijkt mij echter, dat de grond van alle oefening ook hier een „heilig vuur" is, dat men niet verkrijgt door het uittellen van pasjes, maar door den dans in een *dansenden* kring zelf beleefd te hebben. Pas dan kan de volksdans met geestdrift verder gegeven worden. Voor zulke „voordansers" dunkt mij, is dit boekje ook bedoeld.

GERT KNOL

Gustav G. Engelkes: **Dürers Zielenood.** Vertaald door Marcel van de Velde. Uitgave Westland, Amsterdam 1943.
„Dürers Deutsche Not" heeft Engelkes het boekje genoemd, waarvan nu een Nederlandsche vertaling verschenen is. Het is jammer, dat Van der Velde zijn goede vertaling zoo'n nietszeggenden titel heeft opgezet — de Duitsche was juist zoo raak, kondigt met zijn drie woorden den inhoud voortreffelijk aan. Dit is werkelijk een Duitsche noodkreet.
De man, die het schreef, is één van geest met een Kurt Eggers, den schrijver van het „Ketzerbrevier" en den „Hutten"; is ook één van geest met Wulf Sörensen, den man, die in eenvoudige woorden helder uitspreekt, wat ongetelde duizenden voelden, maar niet konden zeggen.
Engelkes is dus in goed gezelschap. En hij heeft soms zelf die kostelijke gave van het eenvoudige woord — als hij enkel zichzelf is, eenvoudig soldaat van den Führer. Dan is de kloof van vier eeuwen overbrugd, dan herkennen wij zijn zestiende-eeuwsche menschen als menschen ook van onzen tijd, van alle tijden. Zoo als Dürer en zijn vrienden de nachtwacht zien opmarcheeren: „Het met ijzer beschermde hoofd van den soldenier verdwijnt haast in de duisternis, waaruit de fakkels bloedende flarden rijten. In deze donkere tijden zijn het nog slechts IJzer en Dapperheid, die glanzend oplichten." Er zijn meer van die rake uitingen, het is b.v. een genot, het gesprek van Dürer met zijn halfdronken waard na te lezen. Op verschillende plekken in het boek zien we zoo de 16e eeuw met de oogen van de 20e — en durven

gelooven, dat die kijk op de zaak juist is.
Maar in dezen tijd moeten wij méér eischen. Een ketting is zoo sterk als zijn zwakste schakel. En de smid dient te smeden, en over te smeden, tot er geen zwakste schakel is, tot alle ineensluitende ringen even zuiver en gaaf en hard zijn. En dat heeft Engelkes nog niet bereikt.
Het gaat niet om enkele kleine oneffenheden, die zijn er ook wel, maar die schaden de stevigheid niet. Doch daarnaast staan echte fouten en die komen telkens, als de schrijver aan het analyseeren slaat, het ontleedmes van zijn verstandelijkheid zet in wat bij Dürer ook al het meest verstandelijk is. Dan wordt het streepje achter melencolias de is-rune, dan wordt een vredig sluimerende windhond een geschoren heideschaap, dat met gebroken ruggegraat onder een steenklomp zucht (die in werkelijkheid naast het dier ligt). Zooals een andermaal Dürer gedwongen wordt, om in Uilenspiegel den ouden god Thor te herkennen — kan men her-kennen, wat men nooit gekend heeft?
Het is goed, de oude helden van Germanje te bezien met de oogen van den nieuwen Germaan. Het is goed, dat onder de enkele afbeeldingen Dürers zelfprotret is opgenomen — de welbekende trekken krijgen in het licht van dit boekje nieuwe beteekenis. Maar we weten en we moeten blijven weten, dat deze held een Christen van 1500 is, niet een Heiden van vóór de Tijdwende. Zoo staat hij ons zeer na, we leeren hem kennen als bloed van ons bloed, geest van onzen geest. Dat leeren wij door vele stukken van Engelkes' werk, onberispelijke schakels van zijn ketting. Laat hij de andere, de zwakke schakels omsmeden. Als hij dat zou kunnen doen, als hij het uiterlijk andere in denken en voelen van den echten Dürer van 1500 liet uitkomen — dan zou hij ons brengen tot de belevenis van de innerlijke gelijkheid. Dan zou het heele boek in een groot visioen vertoonen, wat wij nu in enkele flitsen zien: de gelijkheid in diepste wezen van wat deze christelijk-humanistische Germaan in 1520 uitspreekt, in woord en beeld, met de IJslandsche woorden van 500 jaar en de Zweedsche beelden van 3000 jaar vroeger — ook met de Duitsche woorden en beelden van onzen tijd, meer dan 400 jaar later. Dan groeit zijn boek tot de voltooiing van wat het nu pas in kiem is: een levend monument van den onvergankelijken Germaanschen geest.

D. BRUGGEMAN

Enkele boekjes over ras en erfelijkheid vragen onze aandacht.
In de eerste plaats wil ik noemen een uitgave van de uitgeverij „Storm" te Amsterdam, getiteld **„Erfelijkheid een „levenswet"**, uitgegeven in opdracht van de Germaansche ᛋᛋ in Nederland, afdeeling Vorming. In een zestal lessen wordt hier een buitengewoon goed overzicht gegeven van het erfelijkheidsvraagstuk. Aan het eind van iedere les volgt een korte samenvatting van het besprokene, die een directe verwijzing naar het dagelijksch leven inhoudt. Eén dezer samenvattingen is b.v. deze: „Bedenkt, dat gij een lid zijt in den grooten ketting van den geslachtentrein. Gij alleen draagt de verantwoording voor de toekomstige vorming in Uw sibbe."
Met de reeds eerder verschenen uitgave van „Storm", „Het Rasvraagstuk", door J. C. Nachenius, geeft dit boekje een geheel en wel een zeer duidelijk overzicht over de geheele materie. De Vorming is voor deze beide boekjes zeer erkentelijk en beveelt ze iederen nationaal-socialist van harte aan. Iedere Kameraad, die op een of andere wijze in de Vorming van de Beweging of van formaties of nevenorganisaties werkzaam is, moet deze uitgaven van „Storm" lezen.

Bij de Uitgeverij „Westland" verscheen **„Beknopte Rassenkunde der Germaansche volken"**, een uitstekende vertaling van het werkje van Prof. Dr. Hans F. K. Günther. Dit boekje zal ieder, die belang stelt in het rasvraagstuk, en om een of andere reden niet in staat is het groote werk van Günther te bestudeeren, van harte welkom zijn. Ook naast de bestaande standaardwerken zal dit boekje als uittreksel zijn plaats waard blijken.

Eveneens bij „Westland" verscheen in brochurevorm een „Kort overzicht der Rassenkunde", steunende op de **„Rassenkunde des Deutschen Volkes"**, door Prof. Dr. Hans F. K. Günther. Dit is een nog beperkter uittreksel, naar mijn smaak soms iets te beknopt. Dank zij een collectie foto's is het overzichtelijke echter niet verloren gegaan, zoodat ik ook dit boekje ter lezing kan aanbevelen.

„De Narren van Kaganowitsch", Uitgeverij Westland, vertaald door Frits Sampimon.
Een zeer actueel boek, dat men met een stijgend gevoel van beklemming leest. Miedbrodt schildert ons aan de hand van gebeurtenissen in de Joodsche familie Kaganowitsch den invloed der Joden in de Sovjet-Unie. Hij doet ons zien, hoe deze Joden onder eigen en valsche namen zich overal hebben ingedrongen en overal aan de touwtjes trekken, terwijl de „narren" naar hun pijpen dansen. IJskoud en berekend is dit Joodsche spel, waarbij de inzet is: het leven en de vrijheid van den Arischen mensch. Systematisch doet de familie Kaganowitsch haar werk. Eén broer als de rabbi, de man die als godsdienstleider, aangebeden door zijn Joodsche volgelingen, de barmhartige meester speelt; broers, werkzaam op de hoogste of op sleutelposten in de Sovjet-Unie en waarvan er één zijn dochter als bijzit geeft aan Stalin, die tenslotte in al zijn barbaarsche wreedheid ook al niets anders blijkt te zijn dan een speelpop der Joden en tenslotte de zuster, ook huizend in het Kremlin en bestemd voor het vervullen van „zeer geheime opdrachten". Zoo wroet Juda en bereidt in de Sovjet zijn wereldheerschappij voor. Een ieder, die nog niet overtuigd is van de rechtvaardigheid van den strijd van den Führer tegen het bolsjewistische monster, een ieder, die nog steeds twijfelt aan de juistheid van de tegen de Joden getroffen maatregelen, moet dit boek lezen.
De vertaling van Frits Sampimon is zeer goed.

H. C. NIJE

Bij de uitgeverij „Volk en Bodem" te 's-Gravenhage verscheen een werk van J. B. van Heutz Jr., zoon van den beroemden Gouverneur-Generaal van Nederlandsch Oost-Indië, getiteld: **„De klap op den Vuurpijl"**, In dit boek behandelt Van Heutz de oorzaken, welke onherroepelijk moesten leiden tot de catastrophe van Mei 1940. Het is vooral onze buitenlandsche politiek sinds den vorigen wereldoorlog, die in dit werk onder de loupe wordt genomen. Reeds in den vorigen oorlog en in de jaren daarna wees Van Heutz in tal van geschriften met scherpen en welhaast profetischen blik op de consequenties, waartoe deze ongelukkige buitenlandsche politiek moest leiden. Maar de toenmalige machthebbers wilden zijn stem niet hooren en het volk, dat zijn stem hoorde, verstond hem niet omdat het op buitenlandsch politiek terrein ongeschoold was en zich slechts bezig hield met partijpolitieke kwesties.

Het zijn vaak minder prettige en harde dingen, die Van Heutz ons te zeggen heeft, maar evenzeer harde waarheden. Na in het eerste hoofdstuk op zeer duidelijke wijze het begrip neutraliteit als zijnde een zuiver militaire aangelegenheid te hebben behandeld, bespreekt hij de Nederlandsche neutraliteit gedurende den wereldoorlog 1914—1918. Bijzonder belangwekkend en getuigend van een gezond en logisch inzicht in de buitenlandsche politieke verhoudingen, is het gesprek, dat de schrijver in die jaren voerde met Minister Treub. In dit gesprek wees Van Heutz er op, dat wij door bondgenootschappen te sluiten compensatie moesten zoeken van ons tekort aan militaire machtsmiddelen. Als bondgenooten kwamen slechts twee mogendheden in aanmerking, te weten in Europa: Duitschland, en in onzen Oost: Japan.

Het tweede hoofdstuk wijdt Van Heutz aan de Amerikaansche neutraliteit gedurende den oorlog 1914—1918 en de wijze, waarop de oorlogshitsers en het grootkapitaal in en buiten de Vereenigde Staten tenslotte dit land in den oorlog dreven. Vervolgens behandelt hij de Monroeleer, de richtlijn voor de buitenlandsche politiek van de Vereenigde Staten en hoe deze leer in den loop der jaren steeds werd uitgebreid en aangepast aan den expansiedrang der V.S. Voor deze beide hoofdstukken gebruikte de schrijver slechts Amerikaansche bronnen, welke achter in het boek worden genoemd.

Het laatste hoofdstuk is gewijd aan onze buitenlandsche politiek na den eersten wereldoorlog. Toen had nog kunnen voorkomen worden, hetgeen nu is geschied, maar ons volk, poli-

tiek onmondig, behept met een kruideniersgeest, aanvaardde de leiding van leiders, die de schrijver terecht een tekort aan moed en een schromelijke kortzichtigheid verwijt. Belangwekkend zijn de citaten uit eigen werken uit die dagen, waaruit blijkt, hoe juist Van Heutz den toestand zag. Na een bespreking van de huidige problemen wendt de schrijver zich tot de jeugd van Nederland: „Aan jong Nederland raad ik ten sterkste aan zich los te maken van de oude gedachtenwereld en daadwerkelijk mede in te grijpen in den strijd in het Oosten, tegen dat rijk, dat voor wien het uit eigen aanschouwing heeft leeren kennen, een ramp voor Europa zou beteekenen". Dr. Van Heutz heeft het recht zoo te spreken, niet alleen omdat hij zich jaar in jaar uit in dienst stelde van ons volk door zijn waarschuwende stem te laten hooren, doch doordat hij metterdaad bewees de consequenties van dezen tijd te aanvaarden door op zestigjarigen leeftijd dienst te nemen bij de Waffen-ᛋᛋ.

Wij wenschen dit uitstekend gedocumenteerde boek, dat uitmunt door helderheid en duidelijke wijze van uitleggen, in vele handen.
Ter verduidelijking van den tekst zijn 3 kaarten in driekleurendruk bijgevoegd.

Bij de uitgeverij „Volk en Bodem" verschenen in de vertaling van Drs. G. Fransen twee werken van den grooten Germanenkenner Heinar Schilling: **„Germaansch leven"** en **„Germaansche Leiders"**.
Het is geen toeval, dat er juist heden ten dage een groeiende belangstelling bestaat voor onze voorgeschiedenis. Immers waar wij ons heden bekennen tot de groot-Germaansche gedachte, zullen wij vanzelf zoeken naar een bindend element tusschen de Germaansche volkeren en wij vinden dit in onze gemeenschappelijke wereldbeschouwing.
En waar zouden wij deze wereldbeschouwing, gegrondvest op de wetten van bloed- en bodemverbondenheid, zuiverder aantreffen dan bij onze sterk bloed- en bodemverbonden voorouders? Nu hebben wij geen gebrek aan goede werken op dit gebied, doch wanneer wij eens en vooral willen afrekenen met de vele dwaze begrippen, die in de schoolboekjes op dit gebied werden en nog worden verkondigd, dan dienen wij de groote massa van ons volk te bereiken.
Het is een groote verdienste van deze werken van Schilling, dat zij de stof op een voor ieder begrijpelijke wijze brengen en toch wetenschappelijk geheel verantwoord zijn.
Het werk „Germaansch Leven" behandelt in een dertigtal korte hoofdstukken op duidelijke wijze de geschiedenis en kultuur van onze voorvaderen. Het geeft een beeld van het dagelijksch leven van onze voorouders, hun huizenbouw, landbouw en veeteelt, voeding, kleeding, staatsinrichting, economie, rechtswezen, enz.
In „Germaansche Leiders" brengt de schrijver een aantal levensbeschrijvingen van groote Germaansche mannen, o.a.: Herman de Cherusker, Civilis de Bataaf, Theodorik de Groote, Radboud en Wittekind. De personen zijn in chronologische volgorde behandeld.
Het is te hopen, dat deze twee werken, die in een gevoelde behoefte voorzien, er toe zullen bijdragen den eerbied voor onze voorvaderen te versterken en voorgoed af te rekenen met den onzin, die ons op de scholen omtrent de Germanen is bijgebracht.

W. G. PEPPINCK

„Het jodenvraagstuk", N.V. „De Residentiebode", uitgeverij, Den Haag.

Om een of andere voor ons onnaspeurlijke reden, heeft de schrijver dezer verhandeling zijn naam niet genoemd.
Desondanks, zouden wij haast geneigd zijn te zeggen, is de N.V. „De Residentiebode" — een bekend R.K. georiënteerd dagblad in de residentie —, er toe overgegaan dit 248 bladzijden tellende, uit 2 deelen bestaande boek, uit te geven.
Wie nu meenen mocht, dat de schrijver zich wellicht op den achtergrond houdt, omdat hij vreest, dat zijn werk den toets der critiek niet kan doorstaan of omdat hij zich niet voldoende deskundig en wetenschappelijk onderlegd toont om het jodenvraagstuk ernstig te kunnen behandelen, vergist zich deerlijk en verbaast er zich, dit boek lezende, bij schier elke bladzijde steeds meer over, hoe scherp de schrijver dit vraagstuk beziet, uitgaande van het positieve antisemitisme, n.l. de in den mensch ingeboren eigenschappen van zelfbehoud, van afweer tegen een inderdaad dreigend doodelijk gevaar en wel dat van de joodsche overheersching.
In heel de verhandeling van dezen schrijver komt klaar en duidelijk tot uiting, dat antisemitisme geenszins is louter een ongebreidelde haat tegen al wat jood is en waartegen de schrijver terecht stelling neemt.
„Maar er is nog een ander antisemitisme", zegt de schrijver, en wij citeeren:

> „Dit bekampt den jood uit diepe overtuiging; dit heeft door grondige studie van het verleden en het heden aan een gevaar leeren gelooven, dat ons dreigt van de zijde der joden; een gevaar op godsdienstig, sociaal en economsich gebied; dit antisemitisme ziet met schrik en ontzetting, dat, tenzij de joden worden beteugeld, de Christenheid in nood geraakt; het huivert bij den aanblik van de theorie en de praktijk der Synagoog en roept een luid „qui vive" aan den Christen toe.
> Ik beweer niet enkel, dat dit antisemitisme redelijk en betamelijk, gewettigd en wenschelijk is, maar ik zal, naar ik meen, bewijzen, dat dit antisemitisme immer onder zijn voorstanders mannen geteld heeft en nog telt, die het puik der christenheid vertegenwoordigen."

De schrijver komt dan tot zijn bewijsvoering, behandelt achtereenvolgens de synoden en concilies der Roomsche Kerk over de joodsche kwestie en hoe de pausen dachten over de plaats, die den joden in de maatschappij toekomt en brengt groote mannen voor het voetlicht, die de glorie der R. K. kerk zijn en hun overtuiging niet hebben verheeld, dat den joden in de christenmaatschappij hoegenaamd geen macht en aanzien mag worden gegund.
En helpt dan vervolgens het bakerpraatje uit de wereld, dat de joden heden ten dage den talmud niet meer zouden volgen.
Het „ontzettend" wetboek, noemt de schrijver den talmud; immers, zoo zegt hij:

> „de quintessens (de kern, de ziel) van de zedenleer des Talmuds is: Doe alles aan Uw medemensch (hier te verstaan; aan den C h r i s t e n) wat gij niet wilt dat U gedaan worde, maar wees daarbij slim en immer op Uw hoede voor het strafgerecht".

Is de S c h u l c h a n - A r u c h, het K o r t b e g r i p v a n d e n T a l m u d, waarlijk h e d e n t e n d a g e het w e t b o e k der joden?
En de schrijver aarzelt niet, hierop volmondig met „ja" te antwoorden, de juistheid daarvan bewijzende met een achttal deugdelijke argumenten.

> „Zoo is het klaar", aldus in de inleiding, „dat geen Christendom, dat zich zelf begrijpt en eerbiedigt, aarzelen mag om stelling te nemen tegen dit alle Christendom verdelgend beginsel."

Om dan het eerste deel als volgt te eindigen:

> „Het Christendom kan niet, in naam der „Naastenliefde", geroepen zijn om zijn doodvonnis vrijwillig te teekenen."

In het tweede deel vraagt de schrijver de aandacht voor de protocollen van de samenkomsten der Wijze Ouderlingen van Sion, bekend onder meer uit het Berner proces (1933—1935) en levert daarin het onloochenbaar bewijs, dat de wereldheerschappij van het jodendom bestaat, dat deze heerschappij maar niet iets toevalligs is, doch het uitvloeisel van een vast omlijnd, duidelijk herkenbaar plan om de wereldheerschappij van het jodendom te vestigen.

Dit werk zij aan alle pastoors en dominees, kerkeraden en besturen van christelijke vereenigingen en al wat zich christelijk n o e m t — waarmede nog lang niet gezegd is, dat het allen ook christenen z ij n — met den meesten nadruk aanbevolen. De lezing daarvan zal ongetwijfeld dan ook hen meer en meer tot nadenken stemmen over de redenen, die de zachtmoedige Meester van Nazareth den joden deed toevoegen: „Gij zijt uit den vader den duivel" (Johannes 8, 44).
Om dan toe te geven, dat de legende van Ahasverus, die zich afwendde van Christus, omdat hij Dezen niet wilde erkennen, en nu als de grootste vijand van Christus onder de volken blijft rondgaan, veel meer is dan een legende, n.l. een o n r u s t b a r e n d e w e r k e l ij k h e i d.

(WERELD-DIENST)

Hoofdopsteller H. C. Nije, Utrecht. Uitgave van Nenasu. Drukker N.V. Drukkerij voorheen L. E. Bosch & Zoon, Oudegracht 172—176, Utrecht.
Verschijnt 1 × per maand. Abonnementsprijs f 3.— per jaar. K 2350 — P 1118/2